

Diagnosi dels barris de: Baró de Viver i Bon Pastor

Districte de Sant Andreu

Setembre 2009

Informe elaborat per:

Ajuntament de Barcelona

Direcció d'Usos del Temps

Institut d'Educació

Districte de Sant Andreu

Fundació Jaume Bofill

Coordinació del *Debat Familiar*:

Elena Sintès, Grup de Recerca d'Usos del Temps (IERMB)

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Presentació del projecte. Objectius	6
1.2. Com es desplega: fases i metodologia	7
1.3. Característiques del territori	10
2. QUÈ DIUEN ELS AGENTS EDUCATIUS I SOCIALS?	13
2.1. Característiques dels agents educatius i socials del territori	13
2.2. L'oferta d'activitats fora de l'horari escolar	23
2.3. El grau d'ocupació de places en les activitats educatives ofertes fora de l'horari escolar	25
2.4. Idees clau	30
3. QUÈ DIUEN LES FAMÍLIES?	32
3.1. La participació en el <i>Debat familiar</i>	32
3.2. Característiques dels infants i adolescents i de les seves famílies, temps de lleure i activitats preferides	32
3.3. La participació en activitats fora de l'horari escolar	36
3.4. Necessitats i preferències de les famílies	44
3.5. Idees clau	50
4. FONTS D'INFORMACIÓ	53
4.1. Agents educatius i socials entrevistats	53
4.2. Centres escolars participants en l'experiència del <i>Debat familiar</i>	54
4.3. Altres agents que han col·laborat en l'elaboració de la Diagnosi	55
4.4. Annex	56

1. INTRODUCCIÓ

Des de fa uns anys s'estan produint canvis profunds en els modes de vida de la nostra societat. Es tracta d'un conjunt de transformacions de caràcter territorial, econòmic, demogràfic i social que han repercutit en la configuració de les famílies, en el tipus de relacions i en el repartiment de rols, temps i treballs a les llars.

En aquest context, les activitats fora de l'horari escolar cada vegada estan adquirint més importància en la vida quotidiana dels infants i joves. Els motius que expliquen la seva emergència són molt nombrosos i diversos. Un dels factors més destacats és la demanda creixent d'espais i de temps per als infants i joves, alhora que s'exigeix i augmenta l'interès per una educació de qualitat.

Aquesta demanda de recursos s'emmarca en la necessitat de moltes famílies de trobar solucions per compatibilitzar els horaris laborals amb els escolars. Les activitats fora de l'horari escolar formen part dels recursos que fan servir els pares i mares per a la cura dels seus fills i filles, a més de recórrer als avis i àvies o a altres persones, ja sigui de manera remunerada o voluntària.

Sabem, però, que no tothom té el mateix tipus de necessitats, mitjans ni preferències, i que la manera com s'organitza el temps fora de l'horari escolar varia. La realització d'activitats extraescolars depèn del context social i familiar, i canvia segons les característiques del territori de residència (existència d'equipaments al barri, vertebració del teixit associatiu, dinamisme dels agents educatius i socials, composició socioeconòmica de la població), les característiques dels centres escolars (titularitat, perfil socioeconòmic de l'alumnat, accessibilitat geogràfica, grandària i qualitat de les infraestructures, dinàmica del centre i de l'AMPA), el tipus d'oferta (classes d'activitats, horaris i preus), les característiques de les famílies (posició socioeconòmica i cultural, origen geogràfic, estructura de la llar, situació laboral i horaris de treball, organització del temps i de les tasques; accés a xarxes familiars, d'amistat o veïnat, accés a serveis públics i privats; preferències d'orientació educativa), i les característiques dels infants i joves (edat, gènere i origen geogràfic).

Gràfic 1. Condicionants de la participació en activitats fora de l'horari escolar

Conèixer els recursos de què disposen les llars, les estratègies que adopten i les desigualtats que es produeixen és cabdal per dissenyar un pla d'acció de forma participativa amb els agents educatius i socials, i per formular polítiques públiques capaces de donar respostes adequades a aquestes necessitats. Amb aquest objectiu, el present informe recull les característiques de les activitats realitzades fora de l'horari escolar i les necessitats i preferències de les famílies dels barris de Baró de Viver i de Bon Pastor, al districte de Sant Andreu.

1.1. Presentació del projecte. Objectius

Temps de barri, temps educatiu compartit és un programa promogut conjuntament entre la Regidoria d'Usos del Temps, l'Institut d'Educació i els Districtes de l'Ajuntament de Barcelona, i la Fundació Jaume Bofill. Aquest programa té com a objectius dissenyar i aplicar accions per construir uns usos dels temps i uns espais educatius per als infants i adolescents que contribueixin a l'harmonització laboral i familiar de les famílies, amb actuacions que comportin la implicació dels diferents agents que intervenen en l'àmbit educatiu i social (centres educatius, famílies, serveis, entitats...). En concret, es proposa:

- Contribuir a que els barris tinguin una oferta d'activitats educatives fora de l'horari escolar de qualitat i diversificada.
- Promoure accions educatives en el temps de lleure que afavoreixen l'harmonització del temps en família.
- Reforçar el teixit associatiu i el treball en xarxa entre els agents locals.
- Potenciar l'ús educatiu del temps fora de l'horari escolar mitjançant els patis escolars i altres equipaments públics.

El programa es va iniciar l'any 2005 a tres districtes de Barcelona: el districte de Sants – Montjuïc (barris de Sants, Hostafrancs i la Bordeta), el districte de Gràcia (barris de Penitents, la Salut, Vallcarca i el Coll) i el districte de Nou Barris (barri de Prosperitat). L'any 2008 s'hi van incorporar nous territoris: la Marina de Port i la Marina del Prat Vermell (districte de Sants – Montjuïc), les Corts i la Maternitat – Sant Ramon (districte de les Corts), Sant Gervasi – Galvany i el Putget i Farró (districte de Sarrià – Sant Gervasi), Camp d'en Grassot i Gràcia Nova (districte de Gràcia), Navas i el Congrés i els Indians (districte de Sant Andreu) i el Clot i Camp de l'Arpa del Clot (districte de Sant Martí).

En el decurs del 2009, continuant amb l'expansió del programa arreu de la ciutat, s'ha ampliat de nou el nombre de barris participants, i actualment també s'està desenvolupant als barris següents: Fort Pienc i Sagrada Família (districte de l'Eixample), Guinardó i Baix Guinardó (districte d'Horta – Guinardó), Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona (districte de Nou Barris), Bon Pastor i Baró de Viver (districte de Sant Andreu) i Sant Martí de Provençals i la Verneda i la Pau (districte de Sant Martí).

Aquest document recull alguns dels principals resultats de la diagnosi elaborada entre els mesos d'abril i maig del 2009 als barris de Baró de Viver i Bon Pastor, al districte de Sant Andreu.

1.2. Com es desplega: fases i metodologia

Temps de barri, temps educatiu compartit és un projecte d'investigació-acció participativa. Aquesta metodologia facilita que el programa esdevingui un projecte col·lectiu, ja que des del moment de la diagnosi implica les persones que hi participen i les predisposa al desenvolupament de les accions futures.

Tot seguit es descriuen les fases en què es desenvolupa el projecte en cadascun dels territoris:

- 1. Diagnosi dels agents.**¹ Realització d'una primera aproximació a la realitat de l'educació en el temps de lleure als barris on es desenvolupa el projecte.
- 2. Diagnosi dels infants, adolescents i famílies. Consulta als infants i a les seves famílies,** mitjançant una metodologia basada en el debat familiar, on es convida a reflexionar en el nucli familiar sobre l'educació en el temps de lleure i els usos socials i educatius del temps.
- 3. Procés participatiu.** Definició de les propostes d'intervenció a partir de les fases de diagnosi i mitjançant un procés participatiu amb tots els agents educatius i socials.
- 4. Disseny i implementació d'accions.** Planificació de propostes en funció dels resultats de les fases prèvies de diagnosi i elaboració de propostes consensuades entre els agents educatius i socials.

L'informe que teniu a les mans respon a les dues primeres fases del projecte: **la diagnosi dels agents i dels infants, adolescents i famílies**, i es divideix en dues parts molt diferenciades: *Què diuen els agents educatius i socials?*, elaborada a partir de la realització d'entrevistes amb els diversos agents educatius i socials del territori (centres educatius, AMPA, entitats, serveis, etc.), i *Què diuen les famílies?*, elaborada a partir dels resultats del debat familiar.

Diagnosi dels agents: què diuen els agents educatius i socials?

Per a la diagnosi dels agents es van fer un total de 49 entrevistes amb els agents educatius i socials de cadascun dels territoris (centres educatius, AMPA, entitats, serveis, etc.), distribuïdes de la manera següent:

¹ Entenem per «agents educatius i socials» aquelles figures i organitzacions que generen algun tipus d'efecte en l'àmbit de l'educació fora de l'horari escolar, sigui a través del disseny i execució d'activitats específiques per a infants i joves (*agent directe*), sigui simplement a través d'una tasca de suport extern —logístic, material, tècnic, etc.— (*agent indirecte*).

Taula d'entrevistes realitzades:

Tipus d'agent	Nombre d'entrevistes
Centre educatiu	7
AMPA	7
Entitat d'educació en el lleure	2
Servei públic	13
Club o associació esportiva	4
Associació o col·lectiu cultural	16

La intencionalitat d'aquestes entrevistes era, d'una banda, tenir una primera presa de contacte amb els diferents agents educatius i socials dels barris de Baró de Viver i de Bon Pastor, comprendre'n la relació amb l'àmbit de l'educació en el temps de lleure i recollir les seves principals preocupacions, demandes i necessitats sobre el tema.²

És a dir, la diagnosi no només se centra en dades estadístiques i sociològiques, sinó que, a més a més, té en compte l'opinió subjectiva i la valoració de persones que tenen o poden tenir un paper en el desenvolupament del programa.

Les entrevistes constaven d'una part de preguntes tancades, en què es preguntava principalment sobre aspectes relatius a les característiques de l'oferta d'activitats fora de l'horari escolar i sobre el perfil dels seus participants, i d'una part de preguntes obertes, segons un guió preestablert.

Per validar tots aquests continguts, definir línies d'actuació i prioritzar-les, a la propera tardor se celebraran sessions participatives amb el conjunt dels agents col·laboradors. Aquesta és una condició necessària per garantir la implicació dels agents educatius i socials al llarg del procés.

² La delimitació de l'objecte d'observació ve donada per les activitats que, amb una intencionalitat educativa (activitats extraescolars, esportives, d'educació en el lleure, d'ensenyaments no reglats, etc.), estan adreçades als infants i joves d'edats compreses entre els 3 i els 16 anys durant el temps fora de l'horari estrictament escolar.

Diagnosi dels infants, adolescents i famílies: els *Debats familiars*

La informació de la diagnosi dels agents es complementava amb l'opinió de les famílies per tal de conèixer les seves opinions i demandes sobre els temps educatius més enllà de l'horari escolar, així com les seves necessitats pel que fa als usos del temps. Aquesta opinió es va recollir mitjançant els *Debats familiars*.

El *Debat familiar* és una tècnica utilitzada en metodologies participatives, que pretén extreure dades mesurables de les opinions dels ciutadans envers el tema plantejat. La recollida d'opinions, en el cas de ser representatives, pot esdevenir una base sòlida per fer inferències sobre una població més àmplia.

La distribució dels qüestionaris a les famílies es va dur a terme durant els mesos d'abril i maig gràcies a la implicació dels diferents centres educatius participants.

b) Bon Pastor

Les primeres mencions del territori que avui ocupa el barri de Bon Pastor són del segle XII, gràcies a l'impuls que donà el Rec Comtal a la indústria molinera i als conreus de regadiu. En la unió del torrent de Sant Andreu amb el d'Estadella va créixer segles després, en successives etapes, el barri de Bon Pastor. Es situava a cavall dels municipis de Santa Coloma de Gramenet i Barcelona, i no va ser fins al 1945 que tot ell quedà integrat en aquest darrer. En cadascuna de les etapes esmentades es formà una barriada amb característiques diferenciades, que avui constitueixen un tot. Són la barriada d'Estadella, la barriada Sanchís, les Cases Barates, les Carolines i els nous blocs construïts per diverses empreses a través d'una operació promoguda per la Comissió d'Urbanisme.

Cal remarcar, per la seva singularitat, el grup de Cases Barates anomenat Milans del Bosch, que fou construït l'any 1929 juntament amb altres tres a la ciutat. Aquest conjunt, com ja s'ha fet abans als de Baró de Viver i Eduardo Aunós, es troba en procés de substitució per nous habitatges. D'altra banda, recentment s'ha desenvolupat el nou sector de La Maquinista, amb un gran centre comercial, un parc i habitatges, aixecats en els terrenys de la històrica fàbrica. Finalment, la tradició industrial del barri es manté al polígon que ocupa una gran extensió a llevant, i una altra peça al sud. En aquesta darrera —Torrent d'Estadella— és previst en els propers anys de substituir les indústries per un nou barri amb residència i activitats.

1.3.2. Característiques de la població del districte de Sant Andreu

Taula 1. Total d'habitants per barri

Barri	Habitants	% total Sant Andreu
Trinitat Vella	10.470	7,2
Baró de Viver	2.406	1,7
Bon Pastor	13.474	8,6
Sant Andreu	55.353	38,4
Sagrera	28.858	19,8
Congrés – Indians	14.067	9,7
Navas	21.676	14,9
Total Sant Andreu	146.304	9

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants el 30.06.2008. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Taula 2. Població infantil i juvenil per edats (de 0 a 16 anys)

Barri	Total	%*	0 a 4		5 a 9		10 a 14		15 a 16	
			Total	%**	Total	%**	Total	%**	Total	%**
Trinitat Vella	1.706	8,4	556	37	456	30	500	33,1	194	11,4
Baró de Viver	462	2,3	141	35	141	35	120	29,9	60	13,0
Bon Pastor	2.157	11	847	43	619	32	492	25,1	199	9,2
Sant Andreu	7.731	38	2.547	37	2.253	33	2.017	29,6	914	11,8
Sagrera	3.564	17	1.118	36	981	32	1.014	32,6	451	12,7
Congrés – Indians	1.802	8,8	573	36	524	32	488	30,8	217	12,0
Navas	2.852	14	901	36	824	33	808	31,9	319	11,2
Total Sant Andreu	17.920	100	6.683	37	5.798	32	5.439	30,3	2.354	13,1

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants el 30.06.2008. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

*Percentatge sobre el total de la població infantil de Sant Andreu.

**Percentatge sobre la població total infantil per barri.

Taula 3. Població infantil (de 0 a 14 anys) per nacionalitat

Barri	Espanyola		Estrangera	
	Total	%*	Total	%*
Trinitat Vella	1.000	6,5	512	51,2
Baró de Viver	373	2,4	29	7,8
Bon Pastor	1.600	10,5	358	22,3
Sant Andreu	6.211	40,8	606	9,8
Sagrera	2.654	17,4	459	17,3
Congrés – Indians	1.357	8,9	228	16,8
Navas	2.122	13,9	411	19,4
Total Sant Andreu	15.317	83,0	2.603	17,0

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants el 30.06.2008. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

*Percentatge sobre la població total infantil per barri.

2. QUÈ DIUEN ELS AGENTS EDUCATIUS I SOCIALS?

2.1. Característiques dels agents educatius i socials del territori

Centralitat dels centres cívics com a punt de dinamització

Els centres cívics de Baró de Viver i de Bon Pastor funcionen com a lloc de trobada i de gestació de projectes i activitats liderades per agents educatius i socials de cada barri. Celebracions festives, actes i diversos projectes tenen com a punt de partida els centres cívics, els quals contribueixen a aglutinar els diferents agents (entitats veïnals, culturals i esportives, AMPA i centres educatius). En el cas de Bon Pastor, la parròquia també ha estat i continua sent un entorn de dinamització social reconegut pels veïns i veïnes del barri.

AMPA poc consolidades però amb molta projecció

Les AMPA presenten realitats força diverses respecte al grau d'implicació de les famílies en la seva dinamització. Existeixen centres sense cap AMPA, centres amb una AMPA feble i centres on l'AMPA s'implica en el funcionament de l'escola i en la seva oferta educativa. En el cas dels centres amb una AMPA feble, l'oferta d'activitats educatives en el temps de lleure és molt reduïda. En algunes ocasions, si es tracta d'una escola o institut públic, el mateix centre és el que es fa càrrec de dinamitzar l'AMPA i programar les activitats. Les AMPA dels centres educatius concertats són les que promouen i desenvolupen un volum més elevat d'activitats educatives.

Aquestes diferències entre les AMPA, i el fet que a les activitats d'una escola hi assisteixin infants o joves d'altres centres, provoquen que només una part de la població accedeixi a les activitats extraescolars que s'organitzen des de les escoles.

Fort arrelament al barri

El 65 % de les entitats manifesten que la «totalitat» dels infants i joves que atenen viuen al mateix barri o districte, mentre que el 27 % expressa que són la «majoria». Tan sols el 8 % dels agents educatius i socials entrevistats diuen atendre majoritàriament infants i joves residents en altres districtes de la ciutat. Aquest fet demostra l'elevadíssim grau de proximitat amb què treballen les entitats de Baró de Viver i de Bon Pastor.

La participació com a eix principal de vinculació amb el barri

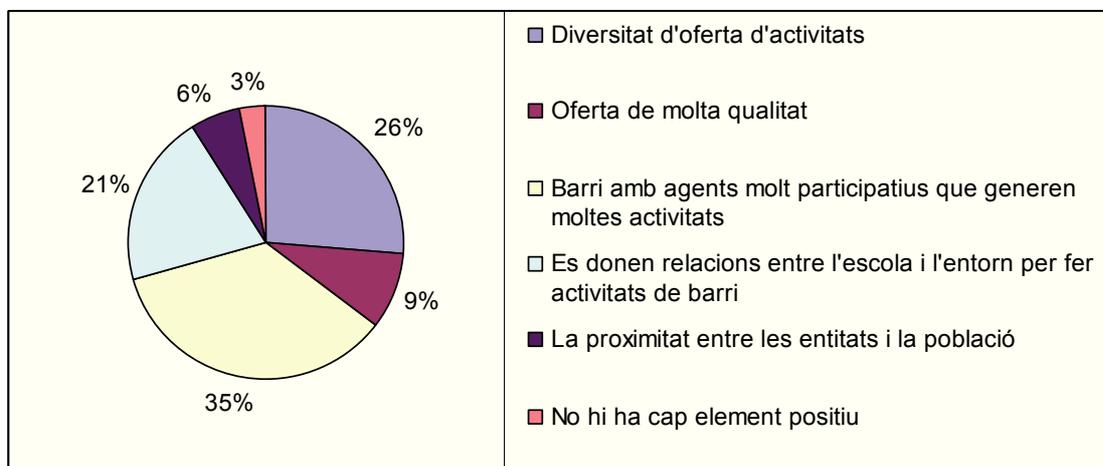
Les entitats, més enllà de promoure les seves pròpies activitats, duen a terme actuacions de caire molt divers amb l'objectiu d'intervenir en el seu entorn i contribuir a millorar-lo. De totes elles, l'actuació més rellevant és la participació en l'organització de festes i actes socials del barri (19 % del total d'actuacions), així com la participació en xarxes formals (18 %), les quals, entre altres coses, permeten i faciliten l'organització d'activitats compartides i l'ús compartit d'espais. En tercer lloc destaca el fet que en la seva programació inclouen activitats obertes al barri (17 %). Una altra estratègia de vinculació al territori molt comuna consisteix a compartir les infraestructures pròpies amb altres entitats: el 16 % de les actuacions que desenvolupen les institucions entrevistades comporten fer ús d'equipaments públics del barri, mentre que el 9 % representen la cessió d'espais propis per a ús d'altres entitats.

És interessant destacar que les AMPA, els centres educatius i els clubs o associacions esportives manifesten intervenir poc en els processos de planificació i d'avaluació de polítiques educatives i/o socials.

Forta implicació i participació dels agents educatius i socials

Els agents educatius i socials valoren com a principal factor positiu dels barris de Baró de Viver i de Bon Pastor el fet que compten amb un conjunt d'entitats molt participatives. Els agents també identifiquen com a aspecte positiu les relacions que s'estableixen entre les escoles i l'entorn social a l'hora de promoure activitats obertes als barris. Respecte a la diversitat, és interessant observar que, si bé es destaca com a element positiu (el segon més valorat), també figura com un dels aspectes negatius, segons s'indica en el gràfic 3.

Gràfic 2. Aspectes positius del barri en l'àmbit de l'educació fora de l'escola

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

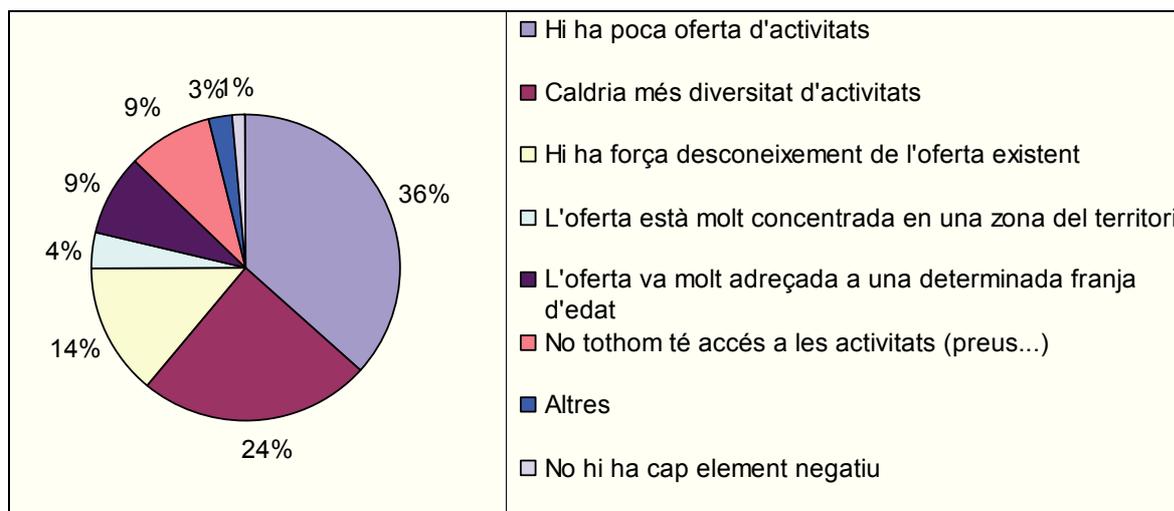
Més atenció als joves majors de 18 anys

Únicament el 24 % del conjunt de les entitats entrevistades (sense comptar els centres educatius) adreça les seves activitats als infants d'entre 0 i 3 anys. Pel que a la franja dels 4 als 6 anys, el percentatge augmenta fins al 45 %. La franja dels 7 als 12 anys té el mateix percentatge que la següent (de 13 a 18 anys): el 57 %. Finalment, i amb el percentatge més elevat, el 64 % de les entitats destinen les seves activitats a majors de 18 anys.

Oferta insuficient i poc diversa

Segons l'opinió dels agents educatius i socials entrevistats, la poca oferta d'activitats i el fet que sigui poc diversa són el principal problema que té el barri. Tal com indica el gràfic següent, els agents també consideren que es fa difícil de donar a conèixer el conjunt d'activitats que desenvolupen.

Gràfic 3. Aspectes negatius del barri en l'àmbit de l'educació fora de l'escola

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

2.1.1. Com són els agents educatius i socials del territori?

A continuació s'exposen les característiques principals dels agents educatius i socials entrevistats.

a) Els centres educatius

Els centres educatius de Baró de Viver i de Bon Pastor consideren, majoritàriament, que la principal virtut de l'oferta d'activitats educatives en el temps de lleure és que faciliten, d'una banda, la generació de xarxes socials de recolzament entre les famílies i, de l'altra, la conciliació de la vida laboral i familiar. En tercer lloc també donen molt valor al fet que es tracti d'una oferta diversa i propera a l'ideari del centre. L'elevada qualitat és un altre fet positiu que destaca en la valoració que fan els centres de les activitats educatives en el temps de lleure.

Pel que fa als aspectes negatius, el 50 % de les opinions exposades pels centres educatius fan referència a la manca d'espais per desenvolupar-hi activitats. Altres opinions expressen preocupació per la sobresaturació d'activitats que pateixen alguns infants i joves.

Respecte a la predisposició dels centres educatius a obrir les seves activitats o espais a entitats o famílies externes als centres, és positiu destacar que el 29 % ja ho fa i que el 57 % estaria disposat a fer-ho. Quant als entrebancs o impediments a què han de fer front els centres a l'hora de tirar endavant iniciatives d'aquest tipus, destaquen principalment les dificultats d'organització (com ara la gestió de l'alarma i les claus) i la necessitat de disposar d'una assegurança apropiada.

b) Les AMPA

Les AMPA valoren, com a principals aspectes positius a l'hora de desenvolupar activitats educatives, les qüestions següents: la proximitat de les famílies a l'entitat, la diversitat de l'oferta i el fet que els infants i les famílies coneguin altres espais educatius més enllà de l'escola. A més, dues AMPA expressen tenir un elevat grau de motivació per continuar desenvolupant i fent activitats per a la millora del barri.

Pel que fa als dèficits identificats per les AMPA, cal destacar que cap d'elles disposa de personal alliberat. Respecte a la implicació dels pares i mares, però, la realitat és força diversa: tres AMPA afirmen que disposen de molt pocs voluntaris, i quatre que en tenen molts. De tota manera, el 72 % coincideixen a assenyalar que la seva necessitat principal consisteix a millorar els recursos humans de què disposen. La manca d'espais per desenvolupar-hi activitats també és un dèficit força comú entre el conjunt de les AMPA entrevistades.

Respecte a l'opinió que els centres educatius tenen de les AMPA, la realitat és força diversa: mentre que alguns consideren que la seva AMPA és molt activa, altres creuen que és feble i que té dificultats d'organització i de gestió importants.

Quant a les estratègies adoptades per les AMPA per garantir el major grau d'accessibilitat possible a les activitats, és força significatiu el fet que tres d'elles (d'un total de set) no n'han adoptat cap. Quatre ajuden puntualment amb recursos propis les famílies que ho necessiten.

c) Les entitats d'educació en el lleure

Les entitats d'educació en el lleure valoren, com a principals aspectes positius de les activitats educatives que promouen, les qüestions següents: la diversitat, el fet que els infants i les famílies coneguin altres espais educatius més enllà de l'escola, i la proximitat d'aquestes vers l'entitat.

Pel que fa als recursos humans de les entitats del lleure, cap d'elles disposa de personal alliberat. En canvi, respecte als voluntaris i voluntàries, hi ha realitats diverses. Quant als dèficits a què han de fer front a l'hora de desenvolupar activitats, els recursos humans representen la preocupació més rellevant, juntament amb la manca d'espais per desenvolupar-hi activitats.

Amb relació a les estratègies adoptades per garantir el major grau d'accessibilitat possible a les activitats, les dues entitats disposen de subvencions per oferir beques i, en algunes ocasions, també disposen de recursos propis.

d) Els serveis públics

Els serveis públics valoren, com a principals aspectes positius de les activitats educatives que promouen, els elements següents: la diversitat i el fet que a través d'elles els infants i les famílies coneixen altres espais educatius a banda de l'escola. També consideren molt positiva la proximitat existent entre l'oferta d'activitats i les famílies dels dos barris. Pel que fa als recursos humans, és destacable el fet que alguns serveis voldrien disposar de més voluntaris i voluntàries.

Respecte als dèficits a què han de fer front a l'hora de desenvolupar activitats, la manca d'espais és el més significatiu. Quant a les estratègies adoptades per garantir la màxima accessibilitat, és important destacar que gairebé la meitat no n'ha adoptat cap. La major

part de la resta dedica un percentatge dels seus recursos a subvencionar algunes de les activitats.

e) Els clubs o associacions esportives

Els quatre clubs o associacions esportives entrevistats valoren, com a principals aspectes positius de les activitats educatives que promouen, les qüestions següents: el fet que els infants i les famílies coneguin altres espais educatius més enllà de l'escola, la diversitat i la proximitat de les famílies vers l'entitat.

Pel que fa als recursos humans, dues de les quatre associacions disposen de personal alliberat. Respecte als voluntaris i voluntàries, només una associació considera que en té pocs. Amb relació als dèficits a què han de fer front a l'hora de desenvolupar activitats, la manca d'espais és la preocupació més important per a tres de les quatre associacions.

Quant a les estratègies adoptades per garantir el major grau d'accessibilitat possible a les activitats, la més generalitzada consisteix a subvencionar activitats per a les famílies que ho necessitin mitjançant recursos propis. Altres associacions ofereixen descomptes als seus associats, o bé aconsegueixen subvencions per becar algunes famílies.

f) Les associacions o col·lectius culturals

Les associacions o col·lectius culturals valoren la diversitat com a principal aspecte positiu de les activitats educatives que promouen. Pel que fa als recursos humans, només cinc d'elles disposen de personal alliberat. En canvi, respecte als voluntaris i voluntàries, hi ha realitats diverses: algunes manifesten tenir-ne molts, i d'altres pocs. En aquest sentit, hi ha diverses associacions que afirmen tenir importants dificultats de gestió per motius relacionats amb els recursos humans: manca de relleu generacional, falta de professionals experts remunerats, etc. Respecte a la resta de dèficits a què han de fer front a l'hora de desenvolupar activitats, la manca d'espais és el més important, seguit dels entrebancs que suposa demanar i aconseguir una subvenció.

Pel que fa a les estratègies adoptades per garantir la màxima accessibilitat, cal destacar que tres de les associacions no n'han adoptat cap. La gran majoria disposa de subvencions per becar algunes famílies, mentre que d'altres han d'utilitzar els recursos propis.

2.1.2. Com es relacionen els agents educatius i socials?

Teixit associatiu implicat en la millora del territori

Baró de Viver i Bon Pastor, per les seves característiques territorials i poblacionals, compten amb uns agents preocupats pel benestar del barri, els quals formen una xarxa molt significativa dintre del territori de Sant Andreu. Tots dos barris tenen una llarga tradició de lluita social i veïnal.

La Festa Major com a màxim espai de treball conjunt entre els agents

Els agents educatius i socials —tant els del barri de Baró de Viver com els de Bon Pastor— s'impliquen amb molta il·lusió i convicció en l'organització de la seva Festa Major. Aquesta, juntament amb altres celebracions de caràcter festiu, és una ocasió important per a la trobada i la participació d'entitats.

Rellevància dels plans comunitaris dels barris de Baró de Viver i de Bon Pastor

Baró de Viver disposa d'un Pla comunitari, el qual permet potenciar la coordinació entre els diversos agents mitjançant un treball en xarxa que en facilita la cohesió. En el Pla participen, distribuïdes en cinc comissions de treball, les entitats del barri, a més de veïns i veïnes a títol individual. El seu objectiu final és la creació d'un espai que aglutini totes les entitats i esdevingui un punt de trobada dels ciutadans del barri. En el cas de Bon Pastor, fa uns anys fins i tot es va elaborar un Pla de futur, que va promoure espais de trobada i treball conjunt amb el propòsit que les entitats del barri s'involucressin en el seu futur. Actualment s'ha aprovat un Pla de barri que significarà importants millores, tant per a Bon Pastor com per a Baró de Viver.

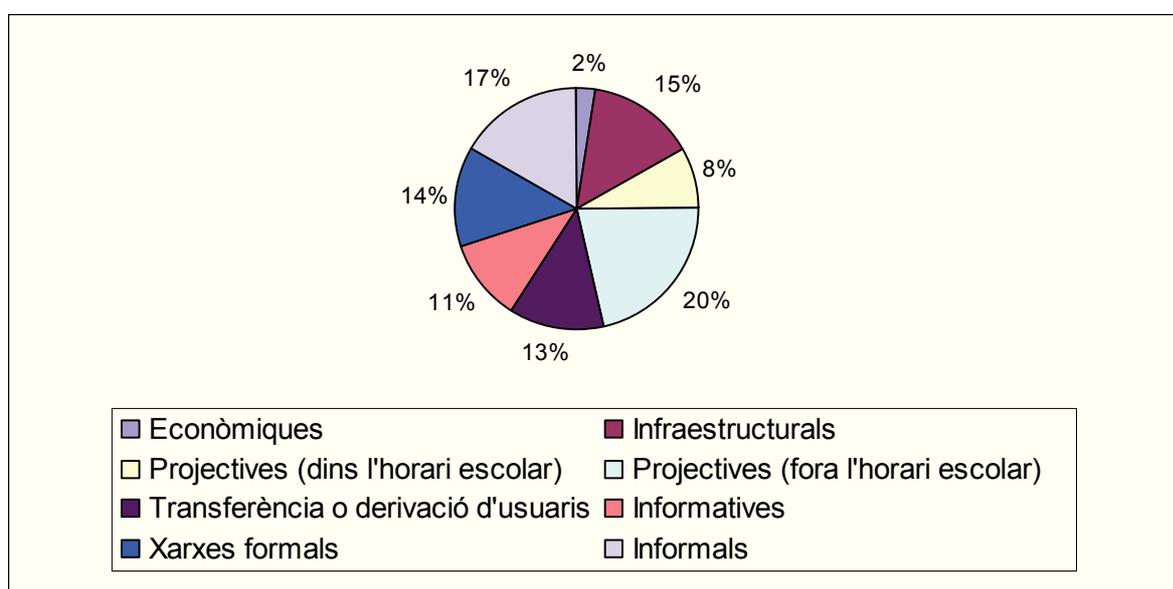
Voluntat de les AMPA de treballar plegades

Encara que la majoria de les AMPA són de formació recent, hi ha la voluntat compartida de treballar i col·laborar conjuntament per la qualitat de les activitats educatives, l'atenció als infants i joves i la millora del barri en general. La majoria de les AMPA gestionen i col·laboren en activitats puntuals obertes al barri d'acord amb el calendari festiu.

Predomini de les relacions per a l'organització de projectes conjunts

Els agents es relacionen entre si per motius molt diversos, però l'organització de projectes comuns (sobretot fora de l'horari escolar) n'és el més freqüent: representa el 20 % de totes les relacions que els agents estableixen entre ells. En segon lloc destaquen les relacions informals, amb el 15 % sobre el total; en tercer lloc, les relacions infraestructurals, amb el 15 %; aquesta dada confirma l'opinió de la majoria dels agents amb relació a la manca d'espai per desenvolupar-hi activitats. Pel que fa al quart lloc, la participació en xarxes formals representa el 14 % de totes les relacions que mantenen els agents entre ells.

Gràfic 4. El tipus de relacions que els agents estableixen entre si

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

L'anàlisi de cada tipologia d'entitat per separat revela diferències interessants:

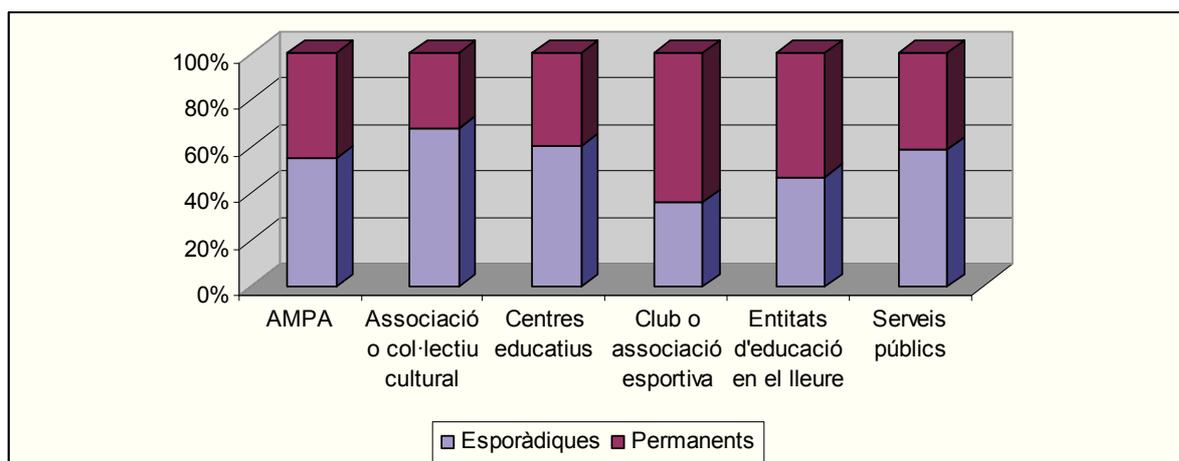
- **Les AMPA:** mantenen, sobretot, relacions informals, informatives i econòmiques (per ordre d'importància).
- **Les associacions o col·lectius culturals:** relacions projectives (dins i fora de l'horari escolar), informals i de participació en xarxes formals.
- **Els serveis públics:** relacions informatives, de participació en xarxes formals i de transferència o derivació d'usuaris.
- **Els clubs o associacions esportives:** relacions de transferència o derivació d'usuaris, infraestructurals i projectives (dins i fora de l'horari escolar).

- **Les entitats d'educació en el lleure:** relacions infraestructurals, de transferència o derivació d'usuaris i de participació en xarxes formals.
- **Els centres educatius:** relacions econòmiques, infraestructurals i de transferència o derivació d'usuaris.

Diferències rellevants en la freqüència de les relacions establertes

Del conjunt de relacions, el 60 % són esporàdiques i el 40 % permanents. Aquesta informació revela, si més no, la manca d'una xarxa de coordinació entre tots els agents que permeti cohesionar-los gradualment. Ara bé, si s'analitza cada tipologia per separat, es poden observar diferències importants: les associacions o col·lectius culturals són les entitats que mantenen menys relacions permanents, juntament amb els serveis públics, els centres educatius i les AMPA. La resta, en canvi, desenvolupen més relacions permanents que esporàdiques.

Gràfic 5. Freqüència de les relacions establertes

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

Quadre 1. Característiques de les xarxes educatives del territori

Xarxa	Agents	Descripció
Consell Escolar del Districte de Sant Andreu	<p>Presidència Vicepresidència Secretaria Grups municipals Escoles bressol CEIP IES Escoles concertades Administració educativa Professors Sindicats Alumnes AMPA Entitats</p>	<p>El Consell Escolar Municipal, de conformitat amb la LODE, és l'organisme de consulta i participació dels sectors afectats en la programació de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit municipal. Atesa la singularitat de Barcelona, actuen com a consells escolars municipals els diversos consells escolars municipals de districte, que intervenen en l'àmbit del seu territori.</p>
Taula de Treball de Serveis Socials, Serveis Educatius i Escoles	<p>CEIP Bernat de Boïl CEIP Baró de Viver EAP Serveis Socials Franja Besòs Tècnica d'Educació Inspector/a d'Ensenyament</p>	<p>Reunions formades pels centres públics d'educació infantil i primària de Baró de Viver i de Bon Pastor, amb la finalitat de fomentar l'anàlisi i la millora dels aspectes que afecten el seu funcionament. Els directores i directores dels centres es reuneixen periòdicament.</p>
Pla Comunitari de Baró de Viver	<p>Serveis que hi participen: EBM El Caminet del Besòs CEIP Baró de Viver CC L'Esperança Centre Cívic Baró de Viver Espai Jove Escola d'Adults Bon Pastor Casal d'Avis Baró de Viver</p> <p>Entitats que hi participen: Associació Baró Comerç Centro Cultural Andaluz Baró de Viver AAVV Pi i Margall de Baró de Viver Comissió de Festes La Pèrgola Club de Lluita Baró de Viver Club de Petanca Baró de Viver Cercòpolis de la UB</p>	<p>El P. C. de Baró de Viver té uns eixos de treball que són: promoció social i comunitària, inserció sociolaboral, millora i condicionament de l'espai públic i millora de la imatge del barri. Mitjançant les diferents comissions de treball, s'ha impulsat la participació en activitats del cycle festiu del barri, la constitució de l'associació de comerciantes del barri «Baró Comerç», a més de potenciar la convivència al barri amb activitats comunes, i de realitzar els programes «Baró Inserta't» per la recerca de feina i «Baró Connecta't» per adquirir coneixements bàsics d'informàtica.</p>
Xarxa Jove de Bon Pastor	<p>Biblioteca Bon Pastor Colla de Bruixes i Diables Serveis Socials Franja Besòs Centre Cívic Bon Pastor Educatius de carrer Secretariat Gitano Servei de Dinamització Juvenil</p>	<p>Va començar participant en el projecte «La Tira» de l'Ajuntament de Barcelona per donar una oferta d'oci alternativa i saludable mitjançant la unió de recursos i esforços per dur a terme accions amb els joves.</p>
Consell de l'Esport del Districte	<p>Totes les entitats esportives del districte</p>	<p>Totes les entitats esportives del districte es reuneixen dos cops l'any per tractar de temes generals.</p>

2.2. L'oferta d'activitats fora de l'horari escolar

Concentració de l'oferta en els centres educatius concertats

Els centres educatius concertats són els agents educatius que més activitats promouen al barri (37 %), a força distància dels serveis públics (16 %), que se situen en segona posició. Malgrat aquesta dada, però, els centres educatius concertats només ofereixen 49 places més que les AMPA dels col·legis públics, les quals tan sols ofereixen el 13 % del conjunt total d'activitats que es promouen al territori. També convé destacar el cas de les associacions o clubs esportius, que tot i que només promouen el 9 % de les activitats, tenen moltes places disponibles (només 97 menys que les AMPA).

Taula 4. Activitats ofertes i places disponibles segons el tipus d'agent

Tipus d'agent	% d'activitats	Places disponibles
AMPA	13 %	449
Associació o col·lectiu cultural	11 %	77
Centres educatius	37 %	498
Club o associació esportiva	9 %	352
Entitats d'educació en el lleure	14 %	146
Serveis públics	16 %	355
Total	100 %	1.877

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

Oferta poc variada centrada en l'esport i l'educació en el lleure

Respecte a la distribució de l'oferta segons el tipus d'activitat, el que més destaca és l'elevat grau de concentració en activitats esportives (40 %), seguides a poca distància de les d'educació en el lleure (29 %). És força significatiu el fet que cap altre tipus d'activitat, considerat de manera individual, arriba a representar més del 10 % del conjunt de l'oferta. Per tant es pot concloure que, en realitat, el conjunt de l'oferta és molt poc variada. Pel que fa a les places disponibles, la varietat encara és menor: només 423 places de les 1.877 disponibles no són esportives ni d'educació en el lleure.

Taula 5. Activitats ofertes i places disponibles segons el tipus d'activitat

Tipus d'activitat	% d'activitats	Places disponibles
Acadèmica	10 %	74
Artística	9 %	133
Cultural	11 %	140
Educació en el lleure	29 %	712
Esportiva	40 %	742
Lúdica	1 %	76
Total	100 %	1.877

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

Concentració força regular de l'oferta en el temps

La distribució de les activitats al llarg de la setmana és força homogènia de dilluns a divendres, mentre que el dissabte disminueix dràsticament (5 %) i el diumenge no n'hi ha. Pel que fa a cada tipus d'activitat en concret, el més rellevant és el cas de les activitats lúdiques, les quals només tenen lloc el dissabte. També destaca una davallada de les activitats artístiques el dimecres, i de les culturals el dijous.

Taula 6. Percentatge d'activitats en funció del tipus i del dia de la setmana

Tipus d'activitat	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge	Total
Acadèmica	26 %	17 %	22 %	22 %	13 %	0 %	0 %	100 %
Artística	20 %	20 %	10 %	30 %	20 %	0 %	0 %	100 %
Cultural	27 %	27 %	18 %	9 %	18 %	0 %	0 %	100 %
Educació en el lleure	19 %	19 %	22 %	19 %	17 %	5 %	0 %	100 %
Esportiva	17 %	22 %	20 %	19 %	17 %	6 %	0 %	100 %
Lúdica	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	100 %
Conjunt d'activitats	19 %	20 %	20 %	19 %	17 %	5 %	0 %	100 %

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

2.3. El grau d'ocupació de places en les activitats educatives oferides fora de l'horari escolar

Concentració de l'ocupació en activitats esportives i d'educació en el lleure

El més destacable és, sens dubte, l'elevadíssim percentatge de places ocupades en activitats esportives (43 %) i d'educació en el lleure (39 %), les quals predominen de forma molt clara. És molt significatiu que la resta d'activitats no arribin a representar ni el 20 % del conjunt de places ocupades: la diversitat, així doncs, és molt limitada. Respecte a l'ocupació de les places disponibles, en general aquesta és bastant elevada, exceptuant el cas de les activitats culturals i artístiques (51 % i 58 %, respectivament).

Taula 7. Distribució de places segons el tipus d'activitat

Tipus d'activitat	% d'activitats	Places ocupades	
		Respecte a les places disponibles de l'activitat	Respecte al total de places ocupades
Acadèmica	10 %	76 %	4 %
Artística	9 %	58 %	5 %
Cultural	11 %	51 %	5 %
Educació en el lleure	29 %	80 %	39 %
Esportiva	40 %	87 %	43 %
Lúdica	1 %	83 %	4 %
Total	100 %	-	100 %

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

Les AMPA i els centres educatius concertats atenen més del 50 % dels infants i joves

L'anàlisi de les dades demostra el predomini de les AMPA i dels centres educatius concertats a l'hora d'atendre infants i joves: cadascun d'aquests tipus d'agents gestiona el 26 % de les places ocupades. Lleugerament per sota se situen els clubs o associacions esportives (21 %), seguides dels serveis públics (13 %) i de les entitats d'educació en el lleure (10 %). També cal destacar el fet que només el 55 % de totes les places oferides pels serveis públics s'acaben ocupant. La resta d'agents té un percentatge força superior, sobretot les entitats d'educació en el lleure (100 %).

Taula 8. Distribució de places segons el tipus d'agent

Tipus d'agent	% d'activitats	Places ocupades	
		Respecte a les places disponibles de l'activitat	Respecte al total de places ocupades
AMPA	13 %	87 %	26 %
Associació o col·lectiu cultural	11 %	73 %	4 %
Centres educatius	37 %	77 %	26 %
Club o associació esportiva	9 %	87 %	21 %
Entitats d'educació en el lleure	14 %	100 %	10 %
Serveis públics	16 %	55 %	13 %
Total	100 %	-	100 %

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

Dèficit d'accessibilitat i desigualtats relacionades amb el nivell socioeconòmic

Un dels factors que més incideix en l'accessibilitat a les activitats extraescolars està relacionat amb el cost econòmic que suposen per a les famílies. Tal com il·lustra la taula 9, una mica més de la meitat de totes les activitats ofertes (57 %) té un cost inferior als 20 euros mensuals, i el 31 % són gratuïtes. Per tant, la taula també permet concloure que pràcticament totes les activitats (96 %) tenen un cost inferior als 40 euros mensuals. Pel que fa als extrems, el 4 % té un cost superior als 40 euros mensuals. Si s'analitza la qüestió de l'accessibilitat des del punt de vista de les places ocupades, el més significatiu és l'elevat percentatge de les activitats gratuïtes: representen el 37 % de totes les places ocupades, situant-se només un punt per sota de les activitats que costen entre 20 i 40 euros mensuals. Aquestes dades revelen la preferència de les famílies dels dos barris per activitats amb el menor cost possible.

Les dades recollides sobre el cost econòmic respecte a cada tipus d'agent presenten una gran diversitat: en primer lloc destaquen les activitats que desenvolupen les entitats d'educació en el lleure, el 80 % de les quals són gratuïtes. En segon i tercer lloc se situen les activitats organitzades pels serveis públics i les associacions o col·lectius culturals, el 58 % de les quals, en ambdós casos, també són gratuïtes. En quart lloc es troben les AMPA: l'11 % de les activitats que ofereixen són gratuïtes, mentre que la resta tenen un cost inferior als 20 euros mensuals (44 %) o als 40 euros mensuals (44 %). En l'altre extrem se situen les activitats promogudes directament per les associacions esportives i els centres educatius concertats: respecte a les primeres, el 67 % de les activitats que ofereixen tenen un cost d'entre 20 i 40 euros mensuals; pel que fa als centres educatius, aquest percentatge augmenta fins al 71 %.

Alguns factors que possiblement influeixen en el cost final de les activitats són: els dies per setmana que es fa l'activitat i el seu grau d'ocupació, ja que l'escassetat d'usuaris pot provocar un increment del cost de l'activitat.

Taula 9. Cost econòmic de les activitats

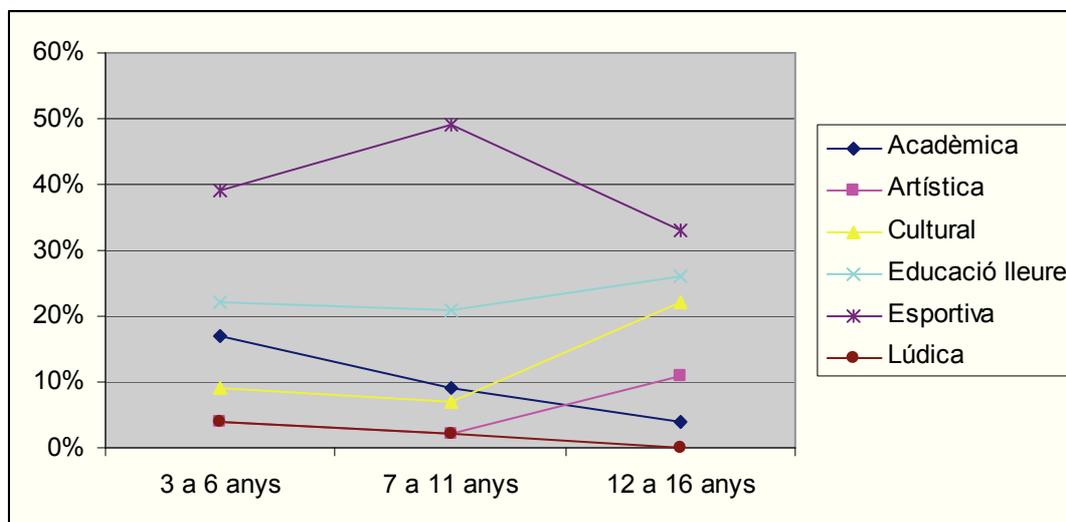
Cost mensual	% d'activitats	% de places ocupades
Gratuïta	31 %	37 %
Menys de 20 €/mes	26 %	21 %
Menys de 40 €/mes	39 %	38 %
Menys de 50 €/mes	3 %	2 %
Més de 50 €/mes	1 %	2 %
Total	100 %	100 %

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

Diferències relacionades amb l'edat

El major nombre de places ocupades entre els infants dels 3 als 6 anys té lloc, principalment, en activitats esportives (39 %), d'educació en el lleure (22 %) i acadèmiques (17 %); la resta es troben a molta distància. Entre els infants dels 7 als 11 anys, l'ocupació en activitats esportives augmenta el 10 %, fet que les situa en el 49 %; les acadèmiques, en canvi, disminueixen fins al 9 %, mentre que la resta perden entre l'1 % i el 2 %. Finalment, en l'etapa dels 12 als 16 anys, la distribució de les places ocupades canvia lleugerament en comparació amb l'anterior: les activitats esportives disminueixen el seu pes fins al 33 %, mentre que les activitats d'educació en el lleure se situen en la posició més alta (26 %). Les artístiques i culturals augmenten de manera força significativa, però les acadèmiques i les lúdiques continuen disminuint.

Gràfic 6. Places ocupades en funció de l'activitat segons l'edat

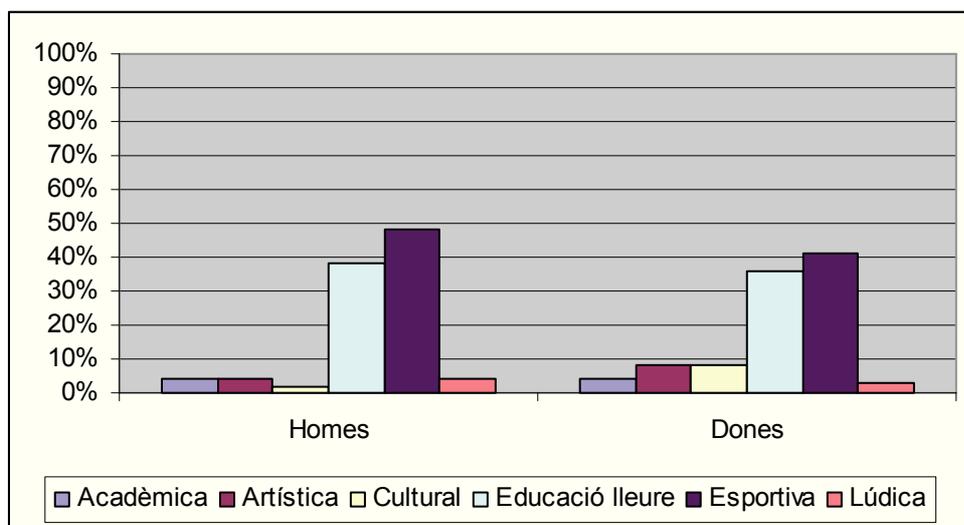

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

Desigualtats relacionades amb el gènere

La informació recopilada assenyalava que el 47 % de les places ocupades del global de les activitats recollides corresponen a nens i nois, i el 53 % a nenes i noies. Aquestes dades indiquen que hi ha un accés desigual a les activitats per part dels homes, i una lleugera feminització de les activitats educatives en el temps de lleure. Concretament, l'anàlisi en clau de gènere de totes les places ocupades revela que el 48 % dels nens i nois que realitzen activitats es decanten per les esportives; el 38%, en canvi, fan activitats d'educació en el lleure. D'altra banda, el percentatge de nenes i noies que realitzen activitats esportives disminueix fins al 41 % (36 % en el cas de les d'educació en el lleure). Per tant, la masculinització de les activitats esportives i d'educació en el lleure és una realitat, però molt poc extrema. Amb les activitats culturals i artístiques succeeix el contrari: en el cas dels nens i nois representen el 2 % i el 4 %, respectivament, mentre que en el de les nenes i noies representen el 8 % en ambdós casos. Pel que fa a la resta d'activitats, les diferències no són significatives.

Gràfic 7. Tipus d'activitat realitzada segons el gènere

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

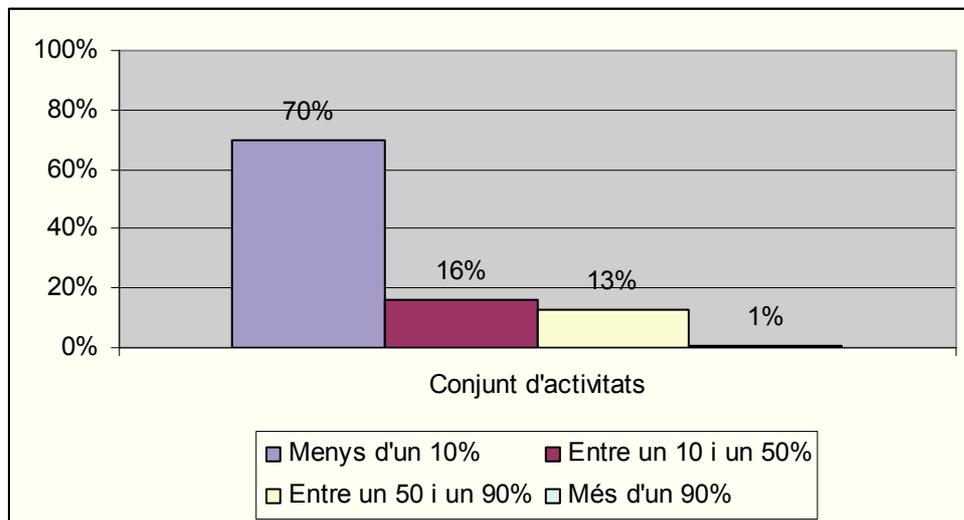
Baixa presència en les activitats d'infants i joves d'origen immigrant³

D'acord amb les dades analitzades, i tal com indica el gràfic 8, segons l'opinió dels agents educatius i socials que generen oferta, el 70 % de les activitats tenen una proporció d'infants

³ Fa referència als infants i joves, fills de pare i/o mare nascuts fora de l'Estat espanyol.

i joves d'origen immigrant inferior al 10 %. L'1 % que té més del 90 % d'infants i joves d'origen immigrant correspon a les activitats d'educació en el lleure.

Gràfic 8. Proporció d'infants i joves d'origen immigrant

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels agents educatius i socials.

2.4. Idees clau

Aquest apartat recull algunes consideracions que caldria tenir en compte a l'hora d'estructurar un projecte d'actuació que pretengui optimitzar l'educació fora de l'horari escolar en el territori analitzat.

Com són els agents educatius i socials del territori? Quines relacions estableixen entre si?

- Baró de Viver i Bon Pastor, ateses les seves característiques territorials poblacionals, disposen d'uns agents preocupats pel benestar del barri, els quals formen una xarxa molt significativa dintre del territori de Sant Andreu. Es tracta d'un conjunt d'entitats molt participatives, les quals, a més a més, promouen un volum d'activitats força elevat.
- Les AMPA d'ambdós barris es troben, en general, en una situació de feblesa i de manca de consolidació. Tot i així, la voluntat de treballar per millorar el barri és altíssima; es tracta d'un sector molt motivat. Respecte als espais de coordinació, les mateixes AMPA són conscients de la seva necessitat, i expressen el compromís d'avançar vers el treball conjunt.
- El Pla comunitari de Baró de Viver i el Centre Cívic de cada barri configuren els veritables eixos de dinamització social i de relació entre els diversos tipus d'agents. Tot i així, aquestes relacions sovint vénen donades per actes o activitats puntuals, com ara la Festa Major.

Què determina l'oferta d'activitats? I l'ocupació?

- El 43 % de les places ocupades corresponen a activitats esportives, i el 39 % a activitats d'educació en el lleure; per tant, la diversitat és molt limitada. Respecte als agents, les AMPA i els centres educatius concertats són els que atenen la majoria dels infants i joves.
- Quan es desenvolupen més activitats educatives en el temps de lleure és un cop finalitza la jornada escolar, majoritàriament de dilluns a dijous. Pel que fa als caps de setmana, l'oferta és molt poc significativa: només s'hi duen a terme el 5 % del total d'activitats, les quals, a més a més, tenen lloc exclusivament el dissabte.

- Les diferències en l'accés i ocupació de les activitats per qüestions de gènere són evidents —tot i no ser molt extremes— en les activitats esportives (masculinització) i en les culturals (feminització). Respecte al cost de les activitats, el més significatiu és l'elevat percentatge de places ocupades en activitats gratuïtes (37 %).

En quina situació es troba l'ús dels equipaments del territori?

- Els agents educatius i socials consideren, majoritàriament, que hi ha una manca d'espais per poder-hi desenvolupar activitats noves i millors. De fet, destaquen que aquestes pràctiques sovint es duen a terme als patis d'algunes escoles i IES de la zona, encara que aquests estiguin tancats.
- Respecte a la predisposició dels centres educatius a obrir les seves activitats o espais a entitats o famílies externes al centre, és positiu destacar que el 29 % ja ho fa i que el 57 % estaria disposat a fer-ho.

3. QUÈ DIUEN LES FAMÍLIES?

3.1. La participació en el *Debat familiar*⁴

En total, 7 centres escolars dels barris de Baró de Viver i de Bon Pastor han participat en l'experiència i han distribuït els qüestionaris entre els seus alumnes. Dels 7 centres participants, 5 són de titularitat pública i 2 són centres concertats. Entre els centres públics, hi ha 3 CEIP i 2 IES.

Dels 1.728 alumnes matriculats als centres escolars participants, 656 han retornat el qüestionari contestat. Això representa una participació del 38,0 %, xifra molt significativa si es tenen en compte altres experiències similars.

Els alumnes participants són principalment d'educació primària i, en menor grau, d'infantil i secundària. Això fa que les activitats realitzades i demanades, així com els horaris, estiguin clarament condicionats pel seu perfil.

3.2. Característiques dels infants i adolescents i de les seves famílies, temps de lleure i activitats preferides

El conjunt d'infants i adolescents que han contestat el qüestionari està format per un percentatge molt similar de nois (51,2 %) i de noies (48,8 %). El 48,0 % —la major part— té entre 6 i 11 anys; el 18,4 %, entre 3 i 5 anys; i el 34,0 %, entre 12 i 18 anys. D'acord amb l'edat, dues tercers parts dels infants i adolescents estan cursant infantil o primària, i la resta són alumnes d'educació secundària.

Pel que fa al tipus de llar on viuen, en termes generals, les famílies participants són poc nombroses, atès que el 48,1 % estan formades per quatre membres, i el 26,4 % per tres persones. Aquestes dades expliquen que la meitat dels infants i adolescents només tinguin un germà o germana, i que un de cada quatre sigui fill/a únic/ca.

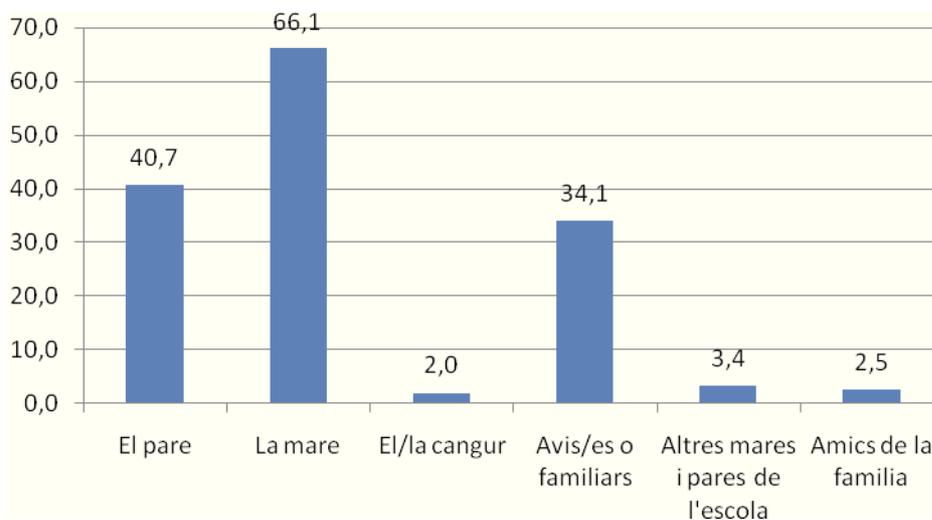
Respecte al lloc de naixement, el 9,2 % són d'origen estranger, i destaquen els infants i, sobretot, els adolescents nascuts a Amèrica Central i del Sud (7,3 %).

⁴ Nota per al lector/a: tot seguit s'exposen els resultats de l'estudi elaborat a partir del *Debat familiar*. No obstant això, per tal de facilitar-ne la lectura i comprensió, només s'han inclòs les taules i els gràfics més indispensables; la resta es pot consultar a l'annex. Els resultats s'expressen en percentatges.

L'organització familiar i l'acompanyament als centres educatius

El 73,0 % dels infants i adolescents necessiten que alguna persona els vagi a recollir a la sortida de l'escola i els acompanyi a casa. En termes generals, l'acompanyament s'organitza, majoritàriament, entre els membres de la pròpia família. Amb tot, aquesta tasca recau principalment en les mares, i és força menys habitual que la facin els pares o altres familiars. El recurs a persones contractades és l'opció menys freqüent.

Gràfic 9. Acompanyament dels fills/es a casa (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

L'edat és un factor determinant pel que fa a la necessitat d'acompanyament, sobretot per als infants dels 3 als 11 anys. Ara bé, les mares són les principals encarregades de fer aquesta tasca, sigui quina sigui l'edat dels fills/es. Cal assenyalar el paper dels avis o d'altres familiars, que en més del 40 % dels casos recullen els infants de fins a 11 anys.

La necessitat de recórrer a altres persones per acompanyar els nois i noies a casa és especialment significativa en els casos en què les mares treballen a jornada completa: aquí el recurs als avis i àvies és majoritari.

El tipus de llar també és un aspecte influent. Les llars que tenen més dificultats són les monoparentals, on el recurs a familiars i a altres pares i mares de l'escola és força habitual.

En resum, es pot afirmar que la mare és la figura de la llar que més adapta el seu horari personal i laboral al familiar, seguida del pare, dels avis i àvies i d'altres familiars.

En el conjunt de llars que han participat en el *Debat Familiar*, hi ha un percentatge important de pares i, sobretot de mares, que actualment no treballen fora de casa. Ara bé, entre els que tenen una feina remunerada, els pares dediquen al treball més hores que no pas les mares, sobretot quan tenen infants menors de 6 anys.

Taula 10. Hores setmanals de treball remunerat dels pares i mares

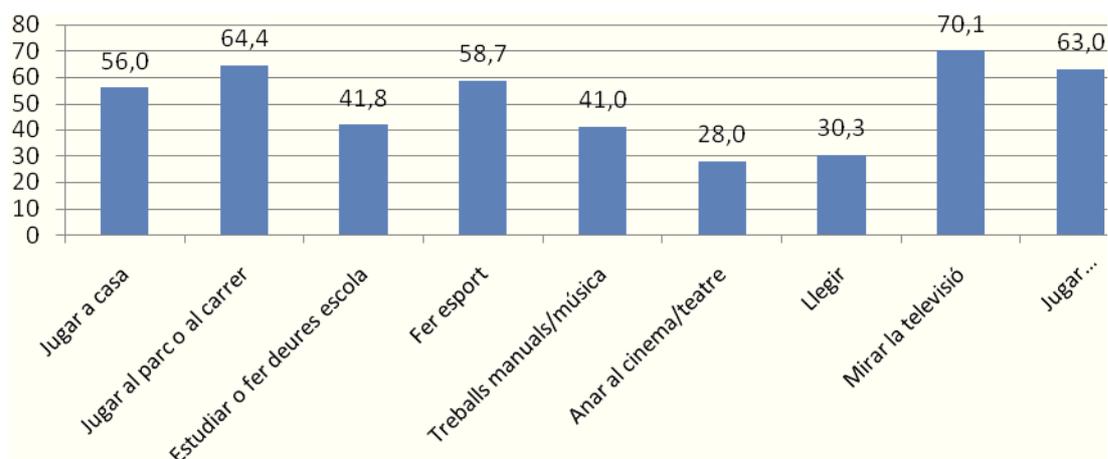
Hores	Pares	Mares
No treballa	12,3	34,0
Fins a 20 hores	1,7	9,1
Entre 20 i 30 hores	2,1	9,7
Entre 30 i 40 hores	32,8	31,3
Més de 40 hores	51,0	15,9
Total	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Les activitats de lleure preferides

L'activitat de lleure preferida dels infants i adolescents és mirar la televisió (70,1 %), que es confirma com l'hàbit predominant en el seu temps d'oci. Altres activitats freqüents són jugar al carrer (64,4 %) i jugar amb l'ordinador o la videoconsola (63,0 %). Jugar a casa (56,0 %) és una mica menys freqüent, així com fer esport (58,7 %), però es mantenen com a activitats importants del lleure dels infants i els adolescents. Les activitats més esporàdiques o menys preferides inclouen anar al cinema o al teatre (28,0 %) i llegir (30,0 %).

Gràfic 10. Activitats de lleure preferides (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Els nois i les noies tenen preferències diferents en el seu temps de lleure, si bé en tots dos casos mirar la televisió és una de les activitats més habituals. Els nois tendeixen a triar més que no pas les noies activitats com ara fer esport i jugar amb l'ordinador o la videoconsola. Les noies es decanten més per la lectura i els treballs manuals i la música.

Les activitats de lleure evolucionen amb l'edat. Així, a mesura que els infants es van fent grans, el joc, els treballs manuals i la música deixen de ser tan preferents, i fer esport, anar al cinema o al teatre, llegir i jugar amb l'ordinador o la videoconsola adquireixen més rellevància.

El temps de dedicació a les activitats de lleure

El temps de dedicació a les diferents activitats de lleure és molt variat, si bé el més habitual és dedicar-hi fins a 4 hores setmanals. Les activitats que ocupen més temps són jugar a casa i mirar la televisió. En canvi, les que n'ocupen menys són les activitats esporàdiques, com anar al cinema o al teatre, realitzar treballs manuals o fer música i llegir.

Taula 11. Temps de dedicació a les activitats de lleure (hores/setmana)

Activitats	Fins a 4 hores	De 4 a 6 hores	Més de 6 hores	Total
Jugar a casa	50,0	19,1	30,9	100,0
Jugar al parc o al carrer	52,9	28,4	18,8	100,0
Estudiar o fer deures	57,0	20,0	23,0	100,0
Fer esport	51,7	27,7	20,6	100,0
Treballs manuals/música	66,8	23,0	10,2	100,0
Anar al cinema/teatre	82,3	14,9	2,8	100,0
Llegir	71,9	18,4	9,7	100,0
Mirar la televisió	43,7	26,0	30,2	100,0
Jugar amb l'ordinador/videoconsola	51,8	24,8	23,3	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Els nois i les noies dediquen un nombre d'hores similar a les seves activitats preferides. Tanmateix, els nois dediquen més hores a fer esport i a jugar al carrer. Per contra, les noies destinen més hores que els nois a fer treballs manuals o música i a llegir.

A mesura que es van fent grans, els infants inverteixen més hores setmanals a estudiar i a fer deures, a llegir, a fer esport, a fer treballs manuals o música, a mirar la televisió i, sobretot, a jugar amb l'ordinador o la videoconsola. I, a la inversa: amb els anys redueixen el temps dedicat al joc.

3.3. La participació en activitats fora de l'horari escolar

El 55,6 % dels infants i adolescents fan alguna activitat fora de l'horari escolar.

La manera d'organitzar el temps fora de l'horari escolar i el tipus de participació en les activitats extraescolars depenen de múltiples factors, com ara el sexe i l'edat dels infants, les característiques i els recursos familiars, l'horari laboral dels progenitors i el seu nivell cultural.

En el cas dels barris de Baró de Viver i de Bon Pastor, la realització d'aquest tipus d'activitats és menys freqüent que en altres barris de la ciutat, fet que s'explica fonamentalment per la realitat socioeconòmica d'aquests territoris, sobretot a causa de l'elevat percentatge de persones que, en el moment de realitzar el *Debat Familiar*, declaraven no estar treballant.

Tot i així, es poden observar situacions molt diverses segons l'estatus social dels pares i mares. Els dos indicadors que en permeten fer una anàlisi són el nivell d'estudis i el tipus de jornada laboral.

Amb relació al nivell educatiu, queda palès que els fills/es de pares i mares amb estudis secundaris i universitaris tenen una participació superior en activitats extraescolars.

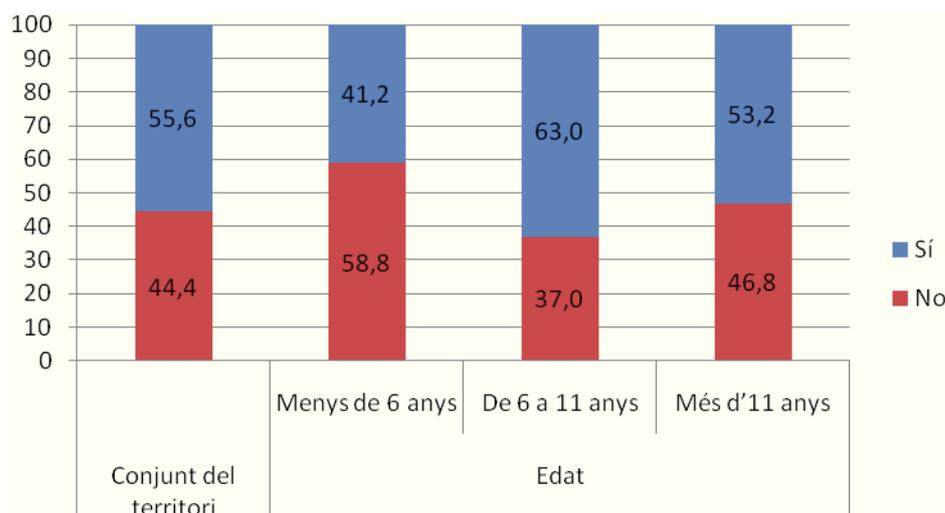
Pel que fa al tipus de jornada laboral dels progenitors i progenitores, les dades demostren que el nivell de realització d'activitats fora de l'horari escolar augmenta substancialment quan el pare o la mare treballen a jornada completa.

A banda de la influència de les característiques dels pares i mares, també és rellevant observar que la realització d'activitats varia entre els mateixos infants i adolescents.

Segons s'ha constatat en altres recerques, els nois i les noies fan servir el seu temps de lleure de manera diferent. Una mostra n'és que les noies (47,9 %) fan menys activitats fora de l'horari escolar que els nois (63,6 %).

Ara bé, l'edat és l'aspecte que condiona de manera més destacada la realització d'activitats extraescolars. Els infants d'entre 6 i 11 anys són els que en fan més, i els menors de 6 anys són els que menys hi participen. A partir dels 12 anys (quan s'inicia l'educació secundària) també s'observa una disminució de la participació en aquest tipus d'activitats.

Gràfic 11. Participació en activitats extraescolars segons l'edat

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Els infants i adolescents nascuts a Catalunya fan més activitats extraescolars que els que han nascut a l'estranger o són fills de pares estrangers. De fet, es detecta una menor participació dels infants i joves d'origen immigrant, sobretot entre els infants més petits i a partir dels 11 anys.

En resum, el perfil dels infants que fan més activitats extraescolars és el dels nois, d'entre 6 i 11 anys, nascuts a Catalunya, amb pares i mares amb un nivell educatiu mitjà i alt, i que treballen a jornada completa.

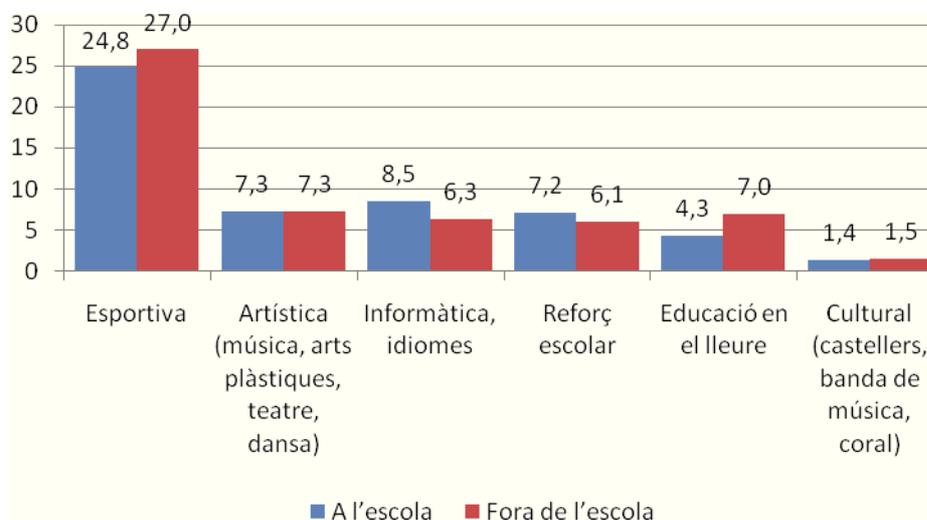
Els tipus d'activitats i el lloc de realització

Les activitats extraescolars es realitzen amb més freqüència a fora de l'escola que no pas a dins: mentre que el 35,8 % dels infants i adolescents fan activitats al centre escolar, el 41,6 % les fan a fora.

Ara bé, cal destacar que un dels aspectes que diferencia aquests barris d'altres barris de la ciutat és que aquí hi ha menys infants i adolescents que fan activitats extraescolars fora de l'escola. De nou, l'estatus socioeconòmic i el cost de les activitats en poden ser la raó principal.

L'activitat més estesa és l'esportiva (el 24,8 % a l'escola i el 27,0 % a fora). La resta d'activitats són molt menys habituals, tant les que es realitzen al mateix centre escolar com les que es fan a fora.

Gràfic 12. Tipus d'activitat i espai de realització (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Es detecten diferències importants en els tipus d'activitats realitzades per part dels nois i de les noies. La menor participació de les noies en activitats extraescolars i la pràctica d'activitats diferents confirma que, com ja s'ha evidenciat en estudis anteriors, les diferències entre els nois i les noies es generen en les edats primerenques. Les dades obtingudes són el reflex d'uns hàbits que reproduïxen uns estereotips de gènere tradicionals: els nois tendeixen a dedicar més temps a les activitats esportives, i les noies a les activitats de caràcter artístic.

Taula 12. Tipus d'activitat i espai de realització segons el sexe (resposta múltiple)

Activitat	A l'escola		Fora de l'escola	
	Nois	Noies	Nois	Noies
Esportiva	32,5	17,0	31,9	22,1
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	6,0	8,5	5,1	9,8
Informàtica, idiomes	9,6	7,6	6,3	6,3
Reforç escolar	7,8	6,6	5,7	6,6
Educació en el lleure	6,3	2,2	6,9	6,9
Cultural (castellers, banda de música, coral)	1,8	0,9	1,5	1,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

En cada edat es fan activitats diferents. Malgrat que en tots els grups d'edat predomina l'esport, a mesura que els infants es fan més grans es diversifiquen els tipus d'activitats. En conseqüència, a partir dels 12 anys augmenta la realització d'activitats a fora de l'escola. Aquesta pauta es produeix, sobretot, en les activitats d'informàtica i idiomes i en les esportives.

Un darrer element a destacar és que el tipus d'activitat difereix segons el lloc de naixement dels infants i adolescents, amb una major prevalença de les activitats formatives (sobretot idiomes i reforç escolar) entre els escolars d'origen estranger.

El temps dedicat a les activitats fora de l'horari escolar

De mitjana es fan activitats extraescolars tres dies a la setmana, si bé aquesta xifra augmenta amb l'edat. Així, si entre els infants de menys de 6 anys la mitjana de dies dedicats a fer activitats és de 2,40, els de 6 a 11 anys hi dediquen una mitjana de 2,86 dies i els de més d'11 anys, una de 3,08 dies.

Més de la meitat de les activitats es realitzen entre el dilluns i el dijous, mentre que el divendres és el dia de la setmana en què se'n fan menys (40,9 %). Durant els caps de setmana també hi ha un volum gran d'activitats (31,9 %), sobretot les que es realitzen fora del centre escolar i, en especial, les esportives, les culturals i les d'educació en el lleure.

Taula 13. Dies de la setmana de les activitats (resposta múltiple)

	Conjunt del territori
Dilluns	55,1
Dimarts	50,2
Dimecres	60,3
Dijous	49,5
Divendres	40,9
Dissabte i diumenge	31,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

La concentració d'activitats de dilluns a dijous es dona tant entre els nois com entre les noies. Tot i així, ells acostumen a fer més activitats els caps de setmana que no pas elles, ja que aquests dies hi ha molta activitat esportiva.

D'altra banda, la realització d'activitats el divendres i els caps de setmana augmenta amb l'edat i és molt freqüent a partir dels 11 anys.

Taula 14. Dies de la setmana de les activitats segons el sexe i l'edat

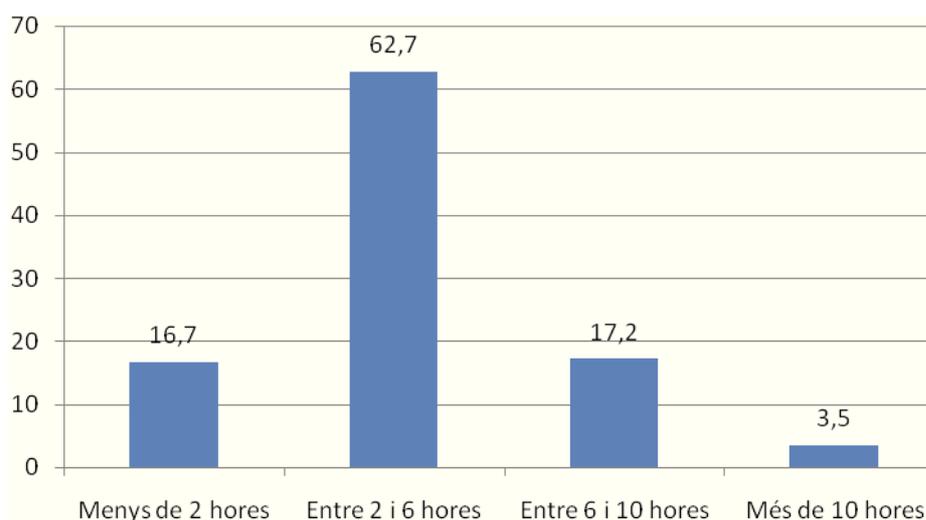
Dia	Sexe		Edats		
	Nois	Noies	Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Dilluns	59,5	49,4	56,6	61,1	45,7
Dimarts	50,2	50,6	43,4	44,5	62,1
Dimecres	65,2	53,4	62,3	62,1	56,4
Dijous	51,5	46,6	49,1	45,0	55,7
Divendres	42,7	37,6	22,6	41,7	45,7
Dissabte i diumenge	41,4	19,7	5,7	31,8	42,1

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Pel que fa al temps de dedicació a les activitats extraescolars, aquest és, majoritàriament, d'entre 2 i 6 hores setmanals. A mesura que els infants es van fent grans, augmenta el temps que hi destinen. En els dos extrems, 9 de cada 10 infants menors de 6 anys hi dediquen menys de 6 hores setmanals i, en canvi, a partir dels 11 anys, 3 de cada 10 adolescents hi inverteixen més de 6 hores a la setmana.

En definitiva, malgrat que la participació en activitats extraescolars disminueix a partir dels 11 anys, els adolescents que en continuen realitzant es caracteritzen per fer-ne més i per dedicar-hi més temps a la setmana.

Gràfic 13. Temps dedicat a les activitats extraescolars

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

En efecte, el temps invertit en la realització d'activitats extraescolars depèn de múltiples factors, particularment de les característiques dels infants (l'edat, en especial), però també està estretament vinculat amb la realitat familiar i el tipus de recursos econòmics, socials i temporals de què disposen.

Les activitats i la participació de les famílies

La relació de les famílies amb l'escola i el seu grau d'implicació en la dinamització del centre esdevé un element fonamental per explicar la participació dels seus fills i filles en l'oferta d'activitats fora de l'horari escolar. Les famílies més implicades també són les que participen més en les activitats extraescolars.

La implicació dels pares i mares en les AMPA dels barris de Baró de Viver i de Bon Pastor és relativament baixa, atès que el 81,0 % de les famílies declara que hi participa poc o mai. Això es dona en un context general de molt baixa participació en activitats associatives, ja que el 88,2 % de les famílies pràcticament no participa mai en associacions culturals, veïnals ni solidàries.

La seva implicació és superior quan es tracta de reunions convocades per l'escola, en què l'assistència habitual és del 77,4 %.

Els resultats de l'enquesta assenyalen dues conclusions interessants: la participació dels pares i mares varia segons el nivell educatiu i l'edat dels seus fills i filles.

Pel que fa a la primera conclusió, els pares i les mares amb estudis superiors participen més sovint que la resta en les activitats i reunions de l'AMPA i de les escoles.

Respecte a l'edat dels fills i filles, aquesta influeix tant en la implicació en les activitats organitzades per les AMPA com en l'assistència a les reunions de l'escola, més freqüent entre els pares i mares de nens i nenes d'infantil i primària.

Taula 15. Grau de participació

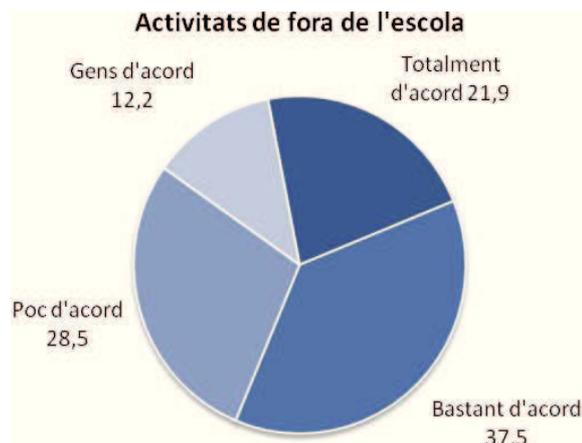
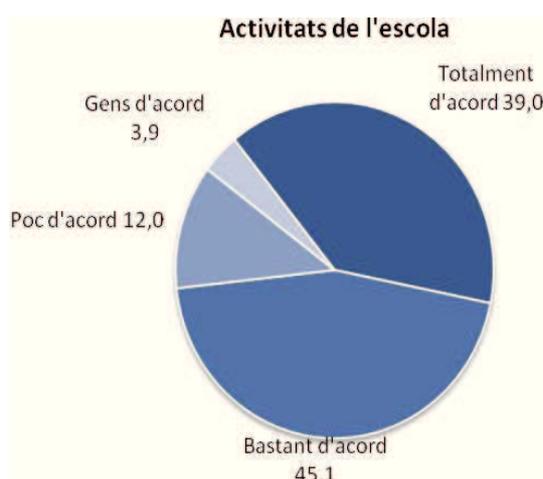
	Associacions culturals, veïnals, etc. de la ciutat	Assistència a les reunions convocades per l'escola	Participació en les activitats de l'AMPA
Molt	4,2	59,7	7,8
Bastant	7,6	17,7	11,2
Poc	24,3	18,7	27,9
Mai o quasi mai	63,9	3,9	53,1
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

La informació sobre les activitats

El 84,1 % de les famílies consideren que estan força ben informades de les activitats que es fan a les escoles fora de l'horari escolar. El nivell d'informació sobre les activitats que es fan fora de l'àmbit escolar és menor, i només el 59,4 % de les famílies diuen estar-ne ben informades.

Gràfic 14. S'està ben informat de les activitats extraescolars?

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

És rellevant observar que les llars que disposen de més informació són les que ja participen d'alguna manera en les activitats extraescolars, la qual cosa vol dir que s'han interessat per l'oferta existent.

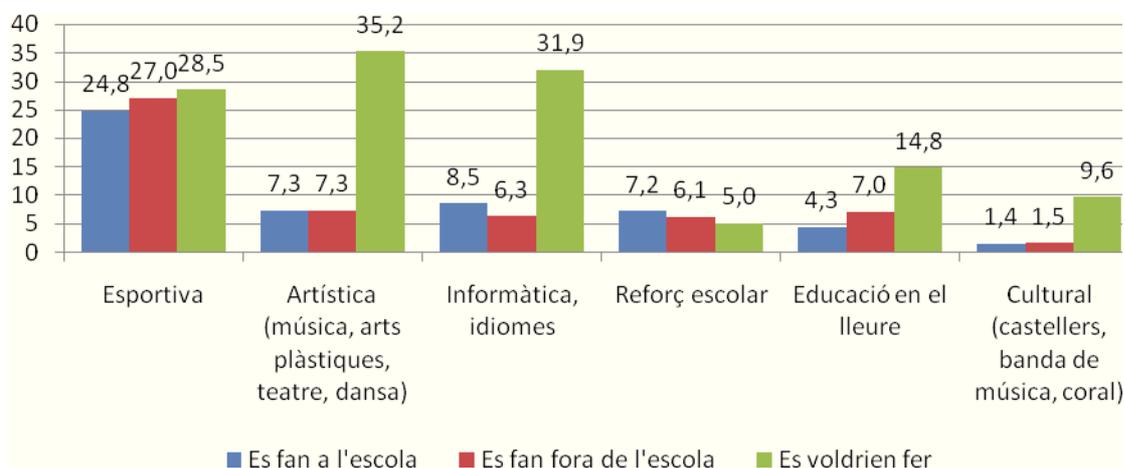
3.4. Necessitats i preferències de les famílies

Les activitats que es voldrien fer

Tot i que poc més de la meitat dels infants i adolescents fan alguna activitat fora de l'horari escolar, la demanda d'activitats és molt elevada. El 79,6 % dels infants i adolescents farien alguna activitat extraescolar que actualment no fan. No obstant això, cal matisar aquesta dada: les famílies que afirmen tenir la intenció d'apuntar els seus fills/es a alguna activitat extraescolar fora de l'escola representen el 59,6 %.

Les activitats més sol·licitades són, amb diferència, les artístiques i les d'informàtica i idiomes. L'esport, tot i ser l'activitat més freqüent, també se situa entre les més demanades.

Gràfic 15. Les activitats que es fan i les que es voldrien fer (resposta múltiple)

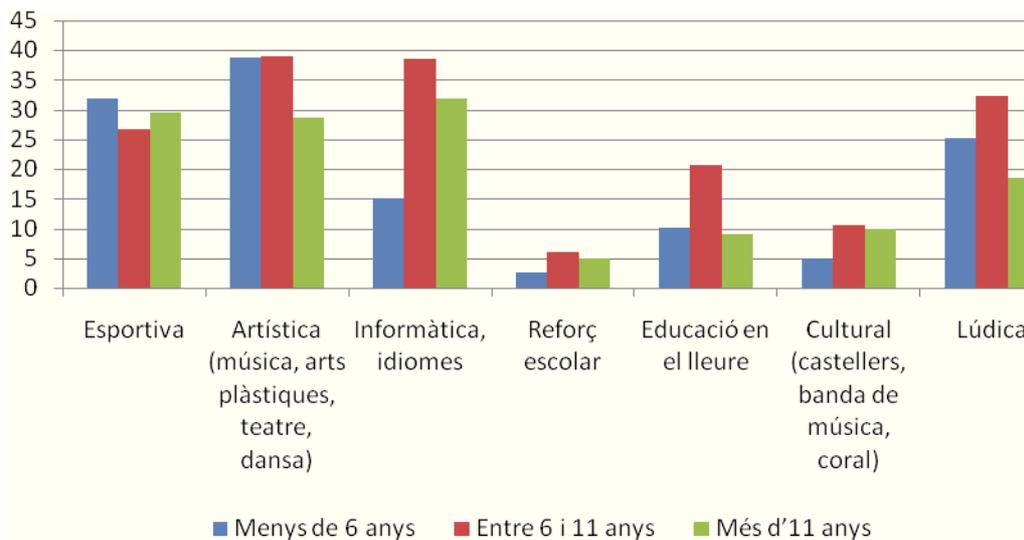
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

L'interès per fer alguna activitat difereix notablement en funció del gènere i l'edat dels infants i adolescents. Les noies i els infants dels 6 als 11 anys expressen una demanda d'activitats superior.

Tal com s'ha vist anteriorment, les noies, malgrat fer menys activitats extraescolars que els nois, s'interessen més que ells per realitzar alguna activitat, especialment de caire artístic. També demanen fer activitats esportives, d'informàtica i idiomes i activitats lúdiques. Els nois sol·liciten més les activitats d'informàtica i idiomes, esportives i lúdiques.

Pel que fa a l'edat, la demanda principal d'activitats —majoritàriament de caràcter artístic i instructiu— se situa entre els 6 i els 11 anys.

Gràfic 16. Activitats extraescolars que es voldrien fer segons l'edat

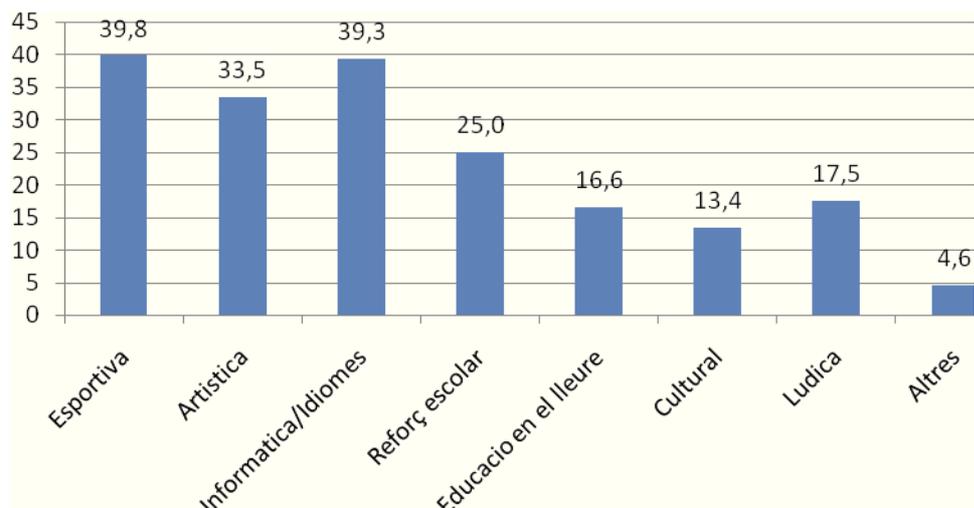
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

El lloc de naixement també condiciona algunes preferències: entre els infants i adolescents d'origen estranger hi ha més demanda d'activitats específiques de formació (idiomes i reforç escolar), juntament amb les esportives.

Necessitats d'informació

El 83,2 % de les famílies voldrien rebre més informació sobre alguna activitat extraescolar. Les més sol·licitades són les esportives, les d'informàtica i idiomes i les artístiques, que també coincideixen amb les activitats que tenen una participació més elevada, seguides de les de reforç escolar.

Gràfic 17. Activitats extraescolars sobre les quals es voldria tenir més informació (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Una vegada més, es constaten certes diferències de gènere en les demandes: malgrat que les activitats sobre les quals es vol tenir informació són les mateixes per als nois que per a les noies, les famílies sol·liciten amb més freqüència informació sobre activitats esportives per als nois i sobre activitats artístiques i culturals per a les noies.

I, de nou, predomina la demanda d'informació sobre l'esport en el conjunt d'infants i adolescents, especialment entre els infants més petits. Pel que fa al grup on es concentra una major demanda, entre els 6 i els 11 anys, en destaca l'interès per rebre informació sobre les activitats d'informàtica i idiomes i de reforç escolar.

La valoració de les activitats

Al llarg de l'informe s'ha anat veient que la manera d'omplir el temps fora de l'horari escolar respon a nombroses circumstàncies estretament lligades entre elles. Això es reflecteix plenament en l'enumeració dels motius pels quals els pares i mares decideixen apuntar els seus fills i filles a fer activitats extraescolars. La llista de motius argumentats per les famílies participants en el *Debat Familiar* és molt diversa.

El motiu més reiterat és la possibilitat de diversió (66,8 %). No obstant això, també es valora que facin esport, adquireixin coneixements, es formen en valors i es relacionin amb altres infants. Aquestes dades posen de manifest l'interès de les famílies per la dimensió educativa i de socialització de les activitats que els seus fills/filles realitzen fora de l'horari escolar.

La necessitat de cura apareix, juntament amb els aspectes formatius, com el motiu principal en el 23,9 % de les famílies, i és un argument molt comú a les llars on la mare treballa a jornada completa.

Taula 16. Motius per portar els fills/es a fer activitats extraescolars (resposta múltiple)

Motius	Conjunt del territori
Estiguin atesos	23,9
S'eduquin en valors	55,2
Adquireixin coneixements	51,4
Coneguin altres infants	32,7
Es diverteixin	66,8
Facin esport	59,8
Altres	2,0

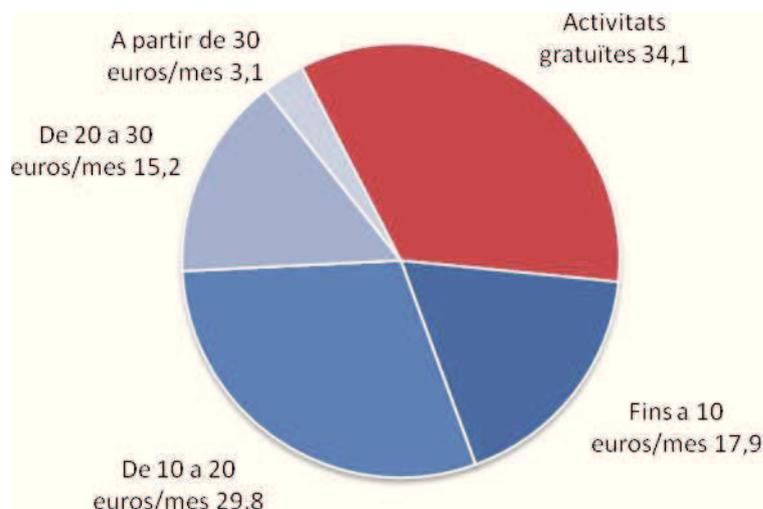
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

La decisió d'apuntar els fills i filles a fer activitats extraescolars respon a motius diferents segons la seva edat. Com més petits són, més importants són els motius de compatibilització horària, i els de socialització i diversió, mentre que com més grans són, més pes adquireix l'activitat física.

Cost econòmic

Un altre aspecte valorat en el *Debat Familiar* és el cost econòmic de les activitats fora de l'horari escolar. El 65,9 % de les famílies opina que una activitat extraescolar de dues hores setmanals hauria de tenir algun cost econòmic per a les famílies, mentre que el 34,1 % creu que hauria de ser gratuïta. El preu que es considera més adequat oscil·la entre els 10 i els 20 euros al mes.

Gràfic 18. Opinió sobre el preu que s'hauria de pagar per una activitat extraescolar de dues hores setmanals

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

El nombre de fills/es condiciona l'opinió de les famílies sobre el preu de les activitats, de manera que les famílies més nombroses són les que més es decanten per la gratuïtat o per costos menys elevats.

Les preferències d'horaris de les activitats

Els dies preferits per fer les activitats extraescolars són de dilluns a dijous, sense gaire diferència entre ells i amb una clara disminució a partir del divendres. L'horari preferent per a les activitats de dilluns a divendres és entre les 16.30 i les 18.00 hores.

La demanda de més activitats de dilluns a dijous coincideix amb els dies en què es fan més activitats extraescolars. Això significa que l'oferta actual s'adequa a les preferències de les famílies, però se'n demana més volum, sobretot el divendres.

Un dels resultats més rellevants és que entre el dilluns i el dijous hi ha una demanda superior d'activitats per als menors de 6 anys, mentre que el divendres i els caps de setmana es demana més oferta per als més grans.

Taula 17. Dies de la setmana en què es voldria tenir més oferta d'activitats extraescolars per als fills/es segons l'edat (resposta múltiple)

Dies	Conjunt	Edat
------	---------	------

	del territori	Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Dilluns	54,8	54,3	56,1	52,5
Dimarts	53,3	62,0	58,8	42,1
Dimecres	51,8	54,3	50,8	51,4
Dijous	52,8	63,0	55,3	44,3
Divendres	44,8	38,0	44,3	49,2
Dissabte	33,9	28,3	32,4	38,8
Diumenge	13,5	10,9	10,3	19,1

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Els horaris més sol·licitats també varien en funció de l'edat: així, pel que fa als infants més petits, la franja més sol·licitada és de les 16.30 a les 18.00 hores, mentre que per als més grans és la compresa entre les 18.00 i les 20.00 hores. Quant als caps de setmana, l'horari més sol·licitat és el matí, tant per als més petits com per als més grans.

Pel que fa a les activitats realitzades en família, la franja horària més sol·licitada és el dissabte al matí i els dies laborables a la tarda. A mesura que els infants es fan grans, la demanda d'activitats familiars és menor.

Taula 18. Horaris en què es voldria disposar de més activitats familiars segons l'edat (resposta múltiple)

Horaris	Conjunt del territori	Edat		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Dissabte matí	42,4	50,0	41,2	39,2
Dissabte tarda	20,9	21,3	19,2	23,4
Diumenge matí	20,0	23,4	16,5	23,4
Diumenge tarda	9,7	6,4	8,6	12,9
Entre setmana, a la tarda	42,0	41,5	49,0	31,6

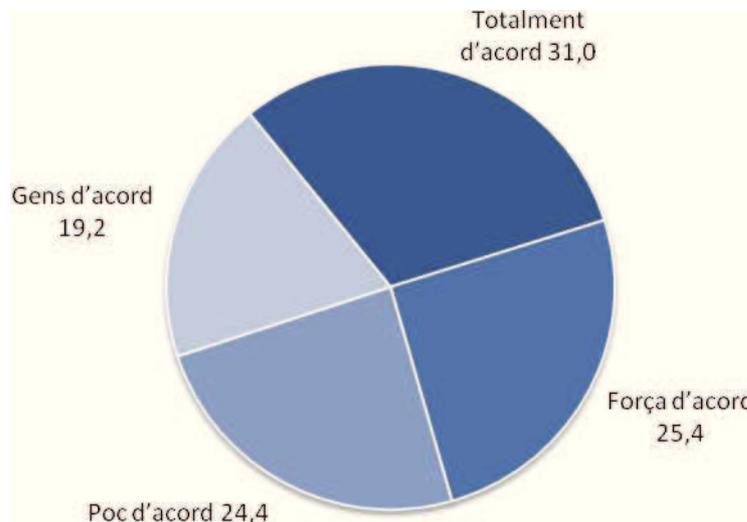
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Compartir els espais

El *Debat familiar* també pregunta a les famílies quin és el seu grau d'acord amb el fet que les activitats extraescolars que ofereixen les escoles s'obrin als infants del barri.

A Baró de Viver i a Bon Pastor, el 56,4 % de les famílies tindria una resposta positiva davant l'obertura de les escoles a tots els infants del barri.

Gràfic 19. Les activitats de l'escola haurien de ser obertes als infants del barri?

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

3.5. Idees clau

Què en penseu, de les activitats educatives que hi ha al vostre barri?

- Les famílies de Baró de Viver i de Bon Pastor fan una valoració positiva de les activitats que es fan al seu barri fora de l'horari escolar, si bé el nivell de participació és inferior al d'altres barris de la ciutat a causa, sobretot, de la realitat socioeconòmica d'aquests territoris.
- La major part de les famílies consideren que estan ben informades de les activitats. Tot i així, coneixen més les activitats que es fan a les mateixes escoles que l'oferta existent a fora dels centres. A més, atès que el 83,2 % de les famílies han indicat que voldrien tenir més informació sobre algun tipus d'activitat, caldria reforçar la comunicació de les activitats de tot el barri, tant de les que es fan a les escoles com de les que es fan a fora.

Quines necessitats teniu per conciliar els horaris familiars?

- Les demandes que es poden extreure per a una millor harmonització horària a les famílies concorden amb el manteniment d'un model social en què la dona, la mare,

es manté com la principal figura de cura i, per tant, és el membre de la llar que més adapta el seu temps a les necessitats familiars.

- El 23,9 % de les famílies afirmen de manera explícita que un dels motius principals per apuntar els fills/es a fer activitats és la necessitat de compatibilitzar els horaris.
- Les preferències per uns horaris o uns altres són un reflex indirecte de les dificultats que tenen les famílies en aquest aspecte. La prioritat es concentra en els dies feiners, de les 16.30 a les 18.00 hores per als infants més petits; és a dir, demanen que s'allargui l'hora de sortida de l'escola dels fills/es per tal de facilitar la compatibilització amb la jornada laboral dels progenitors. Quan els fills/es són més grans, es redueix la demanda de cura i l'horari preferit comprèn de les 18.00 a les 20.00 hores.
- La necessitat de compatibilització dels horaris familiars també es constata pel fet que la participació en activitats extraescolars és superior a les llars on el pare o la mare treballen fora de casa a jornada completa.

Us agradaria ampliar el ventall de possibilitats d'activitats extraescolars dels vostres fills i filles?

- El grau de demanda d'activitats és elevat; el 79,6 % dels infants i adolescents farien alguna activitat que no fan, si bé tan sols el 52,6 % dels progenitors afirmen que tenen la intenció d'apuntar els seus fills/es a alguna activitat fora del centre escolar. De fet, actualment, poc més de la meitat dels infants fan activitats fora de l'horari escolar. Això indica diverses consideracions possibles, entre les que destaca, sobretot, una difícil accessibilitat a causa de la situació econòmica de les famílies. En realitat, l'elevada demanda de gratuïtat o de preus baixos de les activitats reforça aquesta hipòtesi.
- Es sol·licita un volum més elevat d'activitats extraescolars de dilluns a dijous, preferentment de les 16.30 a les 18.00 hores, per part dels més petits, i de les 18.00 a les 20.00 hores, per part dels adolescents, així com més oferta d'activitats familiars el dissabte i el diumenge al matí, sobretot per als més petits.
- L'esport és l'activitat predominant. Cal diversificar l'oferta per adequar-la a la diversitat de la demanda en funció de l'edat. En termes generals, les activitats més sol·licitades són les artístiques, les d'informàtica i idiomes i les esportives. Els pares i mares també voldrien tenir més informació sobre el reforç escolar.
- La baixa participació dels més petits en activitats extraescolars, però la major necessitat de conciliació d'horaris i l'alta demanda d'informació, segurament són un reflex de la falta d'oferta específica per als infants menors de 6 anys.

- De la mateixa manera, tot i que la participació en activitats extraescolars per part dels alumnes adolescents és inferior, s'observa un augment del temps que hi dediquen, així com del nombre d'activitats dels que en fan alguna. No obstant això, amb l'edat es tendeix a realitzar la major part de les activitats extraescolars fora de l'escola, potser a causa de la manca d'oferta a les escoles de les activitats més sol·licitades en aquesta edat, i potser per la necessitat d'especialització en els cursos.
- La menor participació de les noies en activitats extraescolars i la pràctica d'activitats diferents confirmen l'existència de desigualtats des d'edats primerenques, que en bona part reproduïxen els estereotips de gènere.
- Es detecta l'existència d'alguns grups socials —les llars amb menys activitat laboral i la població immigrada— que participen menys en les activitats.

Voleu fer junts activitats al pati de l'escola?

Una mica més de la meitat de les famílies considera positiva la proposta d'obrir les activitats de les escoles als infants del barri.

4. FONTS D'INFORMACIÓ

4.1. Agents educatius i socials entrevistats

Centres educatius

CEIP Bernat de Boïl
CEIP Baró de Viver
CEIP La Maquinista
SES Cristòfol Colom
IES Dr. Puigvert
Escola L'Esperança
Escola Bon Pastor

AMPA

AMPA del CEIP Bernat de Boïl
AMPA del CEIP Baró de Viver (i Escola de Mares i Pares)
AMPA del CEIP La Maquinista
AMPA del SES Cristòfol Colom
AMPA de l'IES Dr. Puigvert
AMPA de l'Escola L'Esperança
AMPA de l'Escola Bon Pastor

Entitats d'educació en el lleure

Centre Educatiu i del Lleure (CEL)
MIJAC de Bon Pastor

Serveis públics

Biblioteca Bon Pastor
Casal de Gent Gran de Baró de Viver
Casal de Gent Gran de Bon Pastor
Casal Infantil de Baró de Viver
Casal Infantil de Bon Pastor
Centre Cívic Baró de Viver
Centre Cívic Bon Pastor

Ciberaula (CEIP Bernat de Boïl)
Espai Familiar
Sala de Lectura i Aula de Noves Tecnologies (CC Baró de Viver)
SDJ Servei Dinamització Juvenil – Baró de Viver
SDJ Servei Dinamització Juvenil – Bon Pastor
Serveis Socials Franja Besós (educadors de carrer)

Club o associació esportiva

Agrupació Esportiva Bon Pastor
Club Ciclista de Bon Pastor
Club de Bàsquet Bon Pastor
Club de Lluita Olímpica de Baró de Viver

Associació o col·lectiu cultural

Associació Amics d'El Alto
Associació Avis del Barri de Bon Pastor
Associació Avis-Néts.com (Avis Acollidors)
Associació de Veïns de Bon Pastor
Associació de Veïns Pi i Margall
Associació Gitana de Bon Pastor
Banc del Temps
Bon Pas de Ball
Centre Cultural Andalus de Baró de Viver
Centro Cultural Andalus de Bon Pastor
Coral Amics del Bon Pastor
Fundació Secretariat Gitano PIJ Chavo Nebos
Grallers i Capgrossos del Bon Pastor
La Jarra Azul
Pla Comunitari de Baró de Viver
Xarxa Jove

4.2. Centres escolars participants en l'experiència del *Debat familiar*

CEIP Bernat de Boïl
CEIP Baró de Viver
CEIP La Maquinista

SES Cristòfol Colom
IES Puigvert
Escola L'Esperança
Escola Bon Pastor

4.3. Altres agents que han col·laborat en l'elaboració de la Diagnosi

EBM El Caminet del Besós
EBM Les Quatre Torres
Parròquia del Bon Pastor
Sr. Salvador Angosto Calvet, antic Conseller de la Franja del Besós.

4.4. Annex

Taula 19. Sexe dels infants i adolescents

Sexe	Conjunt del territori	Baró de Viver	Bon Pastor
Noi	51,2	45,6	53,9
Noia	48,8	54,4	46,1
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 20. Edat dels infants i adolescents

Edats	Conjunt del territori	Baró de Viver	Bon Pastor
De 3 a 5 anys	18,4	15,3	19,8
De 6 a 11 anys	48,0	43,4	50,0
12 anys i més	34,0	41,1	30,2
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 21. Lloc de naixement dels infants i adolescents

Lloc de naixement	Conjunt del territori	Baró de Viver	Bon Pastor
Catalunya i resta d'Espanya	90,8	95,2	88,7
Resta de la Unió Europea	0,2	0,5	0,0
Resta d'Europa	0,9	0,0	1,4
Magrib	0,2	0,5	0,0
Resta d'Àfrica	0,0	0,0	0,0
Amèrica del Nord	0,0	0,0	0,0
Amèrica Central i del Sud	7,3	3,3	9,2
Àsia i Oceania	0,6	0,5	0,7
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 22. Lloc de naixement dels pares i mares

Lloc de naixement	Pares	Mares
Catalunya i resta d'Espanya	86,2	86,8
Resta de la Unió Europea	0,4	0,6
Resta d'Europa	1,1	0,7
Magrib	1,7	1,1
Resta d'Àfrica	0,0	0,0
Amèrica del Nord	0,0	0,0
Amèrica Central i del Sud	9,2	9,3
Àsia i Oceania	1,3	1,5
Total	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 23. Quantitat de persones que viuen a la llar

Persones	Conjunt del territori	Baró de Viver	Bon Pastor
Dues	5,0	6,4	4,4
Tres	26,4	25,4	26,8
Quatre	48,1	45,7	49,2
Cinc	15,1	16,8	14,3
Sis	3,9	4,6	3,6
Més de sis	1,4	1,2	1,6
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 24. Nombre de germans/es

Nombre de germans/es	Conjunt del territori	Baró de Viver	Bon Pastor
Cap	26,5	27,2	26,2
Un	54,9	48,8	57,9
Dos	14,0	17,5	12,3
Tres i més	4,7	6,5	3,6
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 25. Acompanyament dels fills/es a casa segons el barri i l'edat

Acompanyant	Conjunt del territori	Barri		Edat dels fills/es		
		Baró de Viver	Bon Pastor	Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
No necessita ningú	27,0	38,5	21,8	0,0	6,4	71,4
Necessita algú	73,0	61,5	78,2	100,0	93,6	28,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

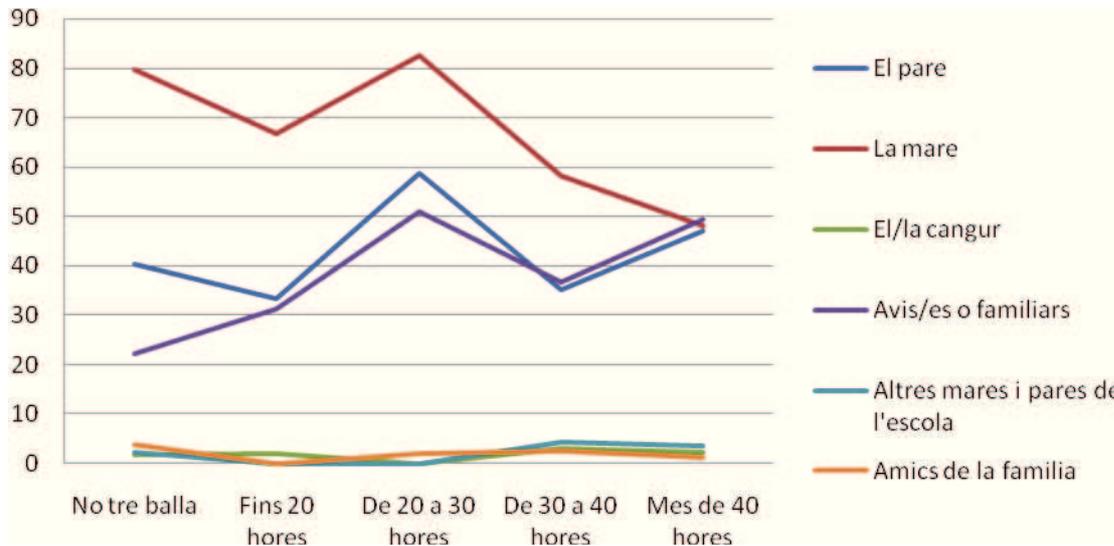
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 26. Acompanyament dels fills/es a casa segons el barri i l'edat (resposta múltiple)

Acompanyant	Conjunt del territori	Barri		Edat dels fills/es		
		Baró de Viver	Bon Pastor	Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Pare	40,7	34,5	43,5	55,6	48,9	19,8
Mare	66,1	54,6	71,4	87,9	84,5	28,0
Cangur o persona remunerada	2,0	1,1	2,4	1,0	3,0	1,1
Algun familiar (avis, etc.)	34,1	27,6	37,1	45,5	43,9	14,3
Altres pares o mares de l'escola	3,4	2,9	3,7	3,0	4,5	2,2
Amics de la família	2,5	3,4	2,1	2,0	2,7	2,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gràfic 20. Acompanyament dels fills/es a casa segons la jornada laboral de la mare (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 27. Hores setmanals de treball remunerat dels pares i mares i edat dels fills/es

Jornada laboral	Pares	Edat dels fills/es		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
No treballa	12,3	13,8	11,7	12,2
Fins a 20 hores	1,7	1,1	0,9	3
Entre 20 i 30 hores	2,1	3,4	0,9	2,4
Entre 30 i 40 hores	32,8	34,5	33,3	31,7
Més de 40 hores	51,0	47,1	53,2	50,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Jornada laboral	Mares	Edat dels fills/es		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
No treballa	34,0	37,8	35,1	29,8
Fins a 20 hores	9,1	8,2	8,3	11,2
Entre 20 i 30 hores	9,7	15,3	9,8	6,2
Entre 30 i 40 hores	31,3	26,5	30,2	35,4
Més de 40 hores	15,9	12,2	16,6	17,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 28. Reducció horària dels pares i mares segons l'edat dels fills/es

Reducció horària	Pares	Edat dels fills/es		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Sí	3,4	2,6	2,4	5,2
No	96,6	97,4	97,6	94,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Reducció horària	Mares	Edat dels fills/es		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Sí	13,9	23,8	12,6	10,8
No	86,1	76,3	87,4	89,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 29. Activitats de lleure preferides segons el sexe i l'edat (resposta múltiple)

Activitats	Conjunt del territori	Sexe		Edat		
		Noi	Noia	Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Jugar a casa	56,0	55,5	56,4	86,2	63,5	30,3
Jugar al parc o al carrer	64,4	66,2	62,2	87,9	66,8	48,2
Estudiar o fer deures de l'escola	41,8	38,4	45,5	24,1	49,8	40,4
Fer esport	58,7	68,6	47,8	36,2	60,6	67,9
Treballs manuals/música	41,0	31,4	51,0	61,2	41,0	30,3
Anar al cinema/teatre	28,0	24,7	31,1	15,5	28,7	33,0
Llegir	30,3	25,6	35,6	12,1	33,6	35,8
Mirar la televisió	70,1	72,0	67,9	74,1	64,8	75,7
Jugar amb l'ordinador/videoconsola	63,0	72,9	52,9	28,4	62,9	82,1

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 30. Temps de dedicació a les activitats de lleure preferides segons el sexe i l'edat

	Conjunt del territori	Sexe		Edat		
		Noi	Noia	Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Jugar a casa						
Fins a 4 hores	50,0	47,3	52,8	39,0	53,8	56,1
De 4 a 6 hores	19,1	20,9	17,6	15,0	20,5	21,2
Més de 6 hores	30,9	31,9	29,5	46,0	25,6	22,7
Jugar al parc o al carrer						
Fins a 4 hores	52,9	48,4	57,7	52,0	55,6	49,5
De 4 a 6 hores	28,4	30,0	26,8	25,5	29,3	28,6
Més de 6 hores	18,8	21,7	15,5	22,5	15,1	21,9
Estudiar o fer deures de l'escola						
Fins a 4 hores	57,0	54,8	58,5	89,3	58,2	44,3
De 4 a 6 hores	2,0	19,8	20,4	3,6	22,9	20,5
Més de 6 hores	23,0	25,4	21,1	7,1	19,0	35,2
Fer esport						
Fins a 4 hores	51,7	40,4	68,5	81,0	51,6	43,9
De 4 a 6 hores	27,7	31,6	22,1	11,9	31,2	27,7
Més de 6 hores	20,6	28,0	9,4	7,1	17,2	28,4
Treballs manuals/música						
Fins a 4 hores	66,8	69,9	64,2	62,0	66,7	71,2
De 4 a 6 hores	23,0	23,3	23,3	25,4	24,6	18,2
Més de 6 hores	10,2	6,8	12,6	12,7	8,7	10,6
Anar al cinema/teatre						
Fins a 4 hores	82,3	82,7	81,4	100,0	85,2	75,0
De 4 a 6 hores	14,9	14,8	15,5	0,0	13,6	19,4
Més de 6 hores	2,8	2,5	3,1	0,0	1,1	5,6
Llegir						
Fins a 4 hores	71,9	69,0	73,9	71,4	71,8	71,8
De 4 a 6 hores	18,4	23,8	14,4	21,4	19,4	16,7
Més de 6 hores	9,7	7,1	11,7	7,1	8,7	11,5
Mirar la televisió						
Fins a 4 hores	43,7	40,7	46,7	51,2	46,7	35,8
De 4 a 6 hores	26,0	27,1	25,0	26,7	24,6	27,3
Més de 6 hores	30,2	32,2	28,3	22,1	28,6	37,0
Jugar amb l'ordinador/videoconsola						
Fins a 4 hores	51,8	52,3	50,9	72,7	62,2	36,9
De 4 a 6 hores	24,8	24,3	25,5	18,2	20,7	30,2
Més de 6 hores	23,3	23,4	23,6	9,1	17,1	33

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 31. Participació en activitats extraescolars segons el barri i el sexe

Participació	Conjunt del territori	Barri		Sexe	
		Baró de Viver	Bon Pastor	Noi	Noia
Sí	55,6	59,5	53,7	63,6	47,9
No	44,4	40,5	46,3	36,4	52,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

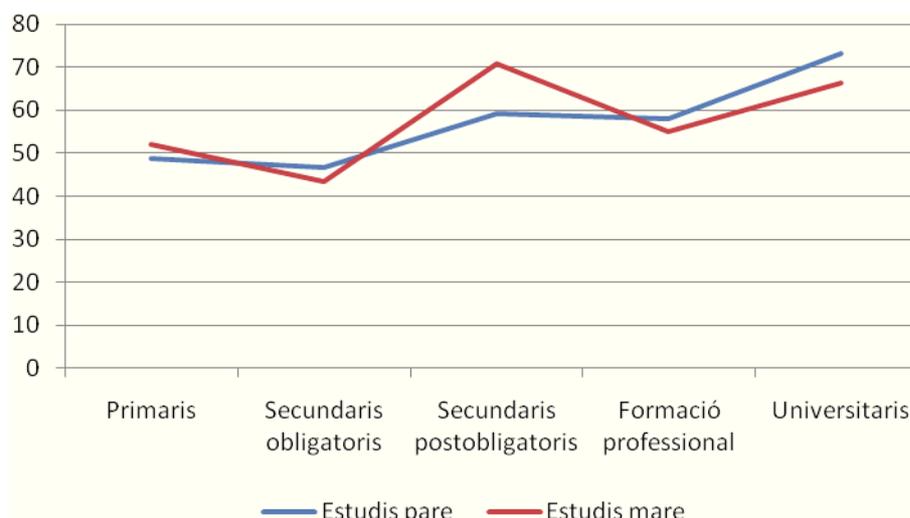
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 32. Participació en activitats extraescolars segons el nombre de persones a la llar i el lloc de naixement

Participació	Conjunt del territori	Persones a la llar				Lloc de naixement	
		Dues	Tres	Quatre	Cinc o més	Catalunya i Espanya	Fora d'Espanya
Sí	55,6	75,0	52,4	57,1	50,9	57,0	46,3
No	44,4	25,0	47,6	42,9	49,1	43,0	53,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

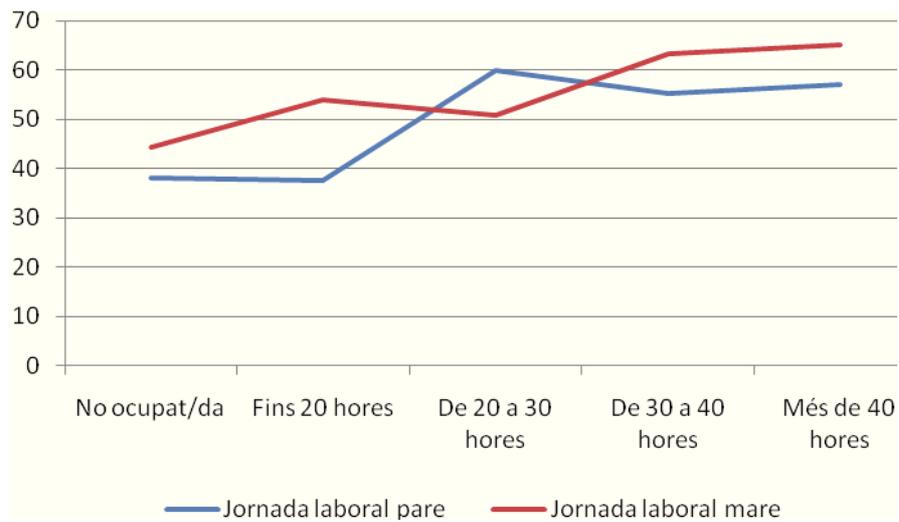
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gràfic 21. Participació en activitats extraescolars segons el nivell d'estudis del pare i de la mare

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gràfic 22. Participació en activitats extraescolars segons la jornada laboral del pare i de la mare

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 33. Tipus d'activitat i espai de realització segons el tipus de centre (resposta múltiple)

Activitat	A l'escola		Fora de l'escola	
	Centre públic	Centre concertat	Centre públic	Centre concertat
Esportiva	17,4	26,0	37,2	25,4
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	9,3	7,0	7,0	7,4
Informàtica, idiomes	9,3	8,4	10,5	5,6
Reforç escolar	3,5	7,7	9,3	5,6
Educació en el lleure	4,7	4,2	5,8	7,2
Cultural (castellers, banda de música, coral)	2,3	1,2	2,3	1,4

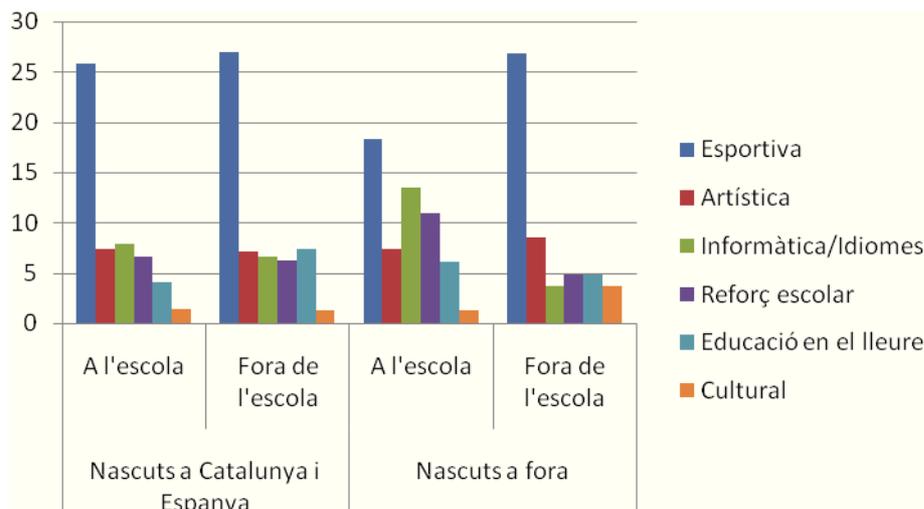
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 34. Tipus d'activitat i espai de realització segons l'edat (resposta múltiple)

Activitat	A l'escola			Fora de l'escola		
	Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys	Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Esportiva	11,8	35,7	16,8	16,8	25,7	34,5
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	5,0	5,8	10,0	4,2	7,1	9,5
Informàtica, idiomes	7,6	9,3	8,2	2,5	4,2	11,4
Reforç escolar	0,0	9,0	7,7	2,5	5,8	8,2
Educació en el lleure	0,8	5,1	5,0	5,9	7,4	6,8
Cultural (castellers, banda de música, coral)	0,0	1,3	2,3	0,0	1,9	1,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gràfic 23. Tipus d'activitat i espai de realització segons el lloc de naixement (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 35. Nombre de dies dedicats a les activitats extraescolars segons l'edat

Nombre de dies	Conjunt del territori	Edat		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Un	12,3	15,1	8,5	17,1
Dos	34,3	52,8	37,4	22,9
Tres	23,8	15,1	27,5	21,4
Quatre o més	29,7	17,0	26,5	38,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
Mitjana	2,88	2,40	2,86	3,08

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 36. Temps dedicat a les activitats extraescolars segons l'edat

Nombre d'hores	Conjunt del territori	Edat		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Menys de 2 hores	16,7	25,0	15,9	14,5
Entre 2 i 6 hores	62,7	67,3	68,3	52,2
Entre 6 i 10 hores	17,2	7,7	12,5	28,3
Més de 10 hores	3,5	0,0	3,4	5,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 37. Grau de participació en associacions culturals, veïnals, etc. de la ciutat segons l'edat dels fills/es

Grau de participació en associacions	Conjunt del territori	Edat dels fills/es		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Molt	4,2	1,1	5,7	3,7
Bastant	7,6	6,5	9,9	4,8
Poc	24,3	22,6	24	26,5
Mai o quasi mai	63,9	69,9	60,5	65,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 38. Assistència a les reunions convocades per l'escola segons l'edat dels fills/es

Assistència a reunions a l'escola	Conjunt del territori	Edat dels fills/es		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Sempre	59,7	71,0	62,2	50,3
Moltes vegades	17,7	16,0	19,3	16,4
Algunes vegades	18,7	9,0	16,3	27,2
Mai o quasi mai	3,9	4,0	2,2	6,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 39. Grau de participació en les activitats de l'AMPA segons l'edat dels fills/es

Grau de participació en activitats de l'AMPA	Conjunt del territori	Edat dels fills/es		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Molt	7,8	8,1	9,0	5,8
Bastant	11,2	18,2	13,5	4,7
Poc	27,9	24,2	31,5	25,1
Gens	53,1	49,5	46,1	64,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

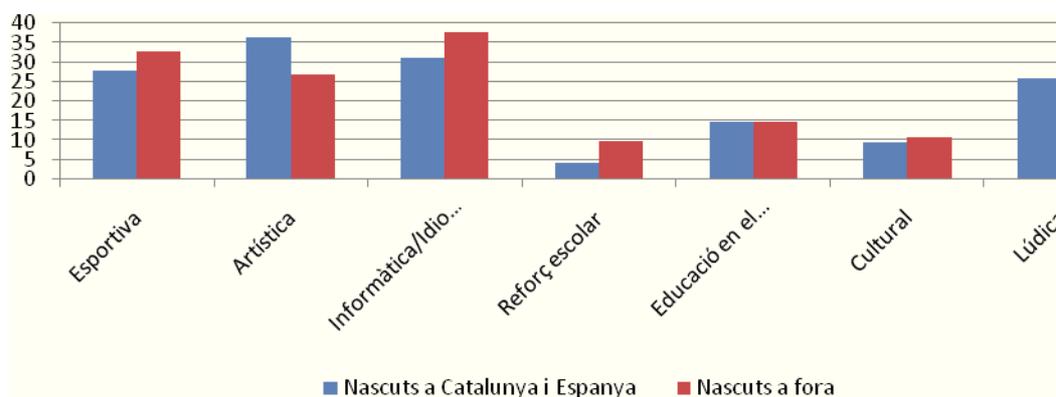
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 40. Activitats extraescolars que es voldrien fer segons el sexe i l'edat (resposta múltiple)

Activitats	Conjunt del territori	Sexe		Edat		
		Noi	Noia	Menys de 6 anys	Entre 6 i 11 anys	Més d'11 anys
Esportiva	28,5	33,7	23,7	31,9	26,7	29,5
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	35,2	21,7	49,8	38,7	38,9	28,6
Informàtica, idiomes	31,9	34,0	30,0	15,1	38,6	31,8
Reforç escolar	5,0	5,1	5,0	2,5	6,1	5,0
Educació en el lleure	14,8	15,7	13,9	10,1	20,6	9,1
Cultural (castellers, banda de música, coral)	9,6	10,2	8,5	5,0	10,6	10,0
Lúdica	26,2	26,5	26,2	25,2	32,2	18,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gràfic 24. Activitats extraescolars que es voldrien fer segons el lloc de naixement (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 41. Activitats extraescolars sobre les quals es voldria tenir més informació segons el sexe i l'edat (resposta múltiple)

Activitats	Conjunt del territori	Sexe		Edat		
		Noi	Noia	Menys de 6 anys	Entre 6 i 11 anys	Més d'11 anys
Esportiva	39,8	44,6	35,0	52,9	34,4	40,5
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	33,5	27,4	40,4	41,2	34,7	28,2
Informàtica, idiomes	39,3	38,6	40,1	36,1	42,4	35,9
Reforç escolar	25,0	25,0	24,9	15,1	30,9	21,4
Educació en el lleure	16,6	16,0	17,7	18,5	19,3	12,3
Cultural (castellers, banda de música, coral)	13,4	14,5	12,0	9,2	15,1	12,7
Lúdica	17,5	19,0	16,1	26,1	17,4	13,2
Altres	4,6	3,9	5,4	6,7	3,5	5,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 42. Motius per portar els fills/es a fer activitats extraescolars segons el sexe i l'edat dels fills/es (resposta múltiple)

Activitats	Conjunt del territori	Sexe		Edat		
		Noi	Noia	Menys de 6 anys	Entre 6 i 11 anys	Més d'11 anys
Estiguin atesos	23,9	21,4	25,5	26,3	24,4	20,1
S'eduquin en valors	55,2	58,6	52,2	56,6	58,3	50,3
Adquireixin coneixements	51,4	46,4	57,3	47,5	55,6	48,7
Coneguin altres infants	32,7	33,9	31,8	36,4	31,6	32,3
Es diverteixin	66,8	65,7	68,6	77,8	69,9	57,7
Facin esport	59,8	65,7	53,6	52,5	60,2	63,5
Altres	2,0	2,5	1,5	4,0	1,1	1,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 43. Horaris en què es voldria tenir més oferta d'activitats extraescolars per als fills/es

Horaris	Conjunt del territori	Edat		
		Menys de 6 anys	De 6 a 11 anys	Més d'11 anys
Dilluns				
▪ De 16.30 a 18.00 h	31,4	34,8	36,6	21,3
▪ De 18.00 a 20.00 h	24,9	19,6	21,8	32,2
Dimarts				
▪ De 16.30 a 18.00 h	28,0	44,6	32,1	14,8
▪ De 18.00 a 20.00 h	27,1	19,6	27,9	30,1
Dimecres				
▪ De 16.30 a 18.00 h	29,5	37,0	31,3	23,0
▪ De 18.00 a 20.00 h	23,1	17,4	20,6	29,0
Dijous				
▪ De 16.30 a 18.00 h	28,6	44,6	32,4	15,3
▪ De 18.00 a 20.00 h	25,3	20,7	23,7	30,1
Divendres				
▪ De 16.30 a 18.00 h	23,8	26,1	24,0	22,4
▪ De 18.00 a 20.00 h	22,5	12,0	22,1	28,4
Dissabte				
▪ Matí	28,6	26,1	26,3	32,8
▪ Tarda	7,9	3,3	10,3	7,1
Diumenge				
▪ Matí	9,8	10,9	7,3	12,6
▪ Tarda	4,6	1,1	4,2	7,1

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.